

د والدینو مسؤلیتونه

د مېرلنډ د طرز العملونو

د خونديتوب خبرتیا

د نویو زېږېدلیو او هغو ماشومانو لپاره ابتدايه روزنه چې خاپوړي

کوي

له ښوونځي مخکې ځانگړې زده کړې

او عادي

ځانگړې زده کړې

بیاکتل شوی جولای 2021

د مېرلنډ د ښوونې ریاست
د لومړنیو روزنو څانگه/د ځانگړیو زده کړو خدمات

د والدينو حقوق د مېرلنډ د طرز العملونو د خونديتوب خبرتيا نوي زېږېدلي او د خاپوړو ماشومان، له ښوونځي مخکې ماشومان، ځانگړي زده کړي جنوري 2021

© 2013 د مېرلنډ د ښوونې رياست

دا اعلاميه د امريکا متحده ايالاتو د ښوونې وزارت، د IDEA د برخې H181A120124 # کڼې تضمين، او د IDEA د برخې H027A012035A # کڼې تضمين، په مالي مرسته د مېرلنډ د ښوونې رياست (MSDE) او د ابتدائيه روزنې د ځانگړي/ځانگړي زده کړو د خدماتو لخوا چمتو او توليد شوې چې د 2013 کال د چاپ حق يې د مېرلنډ د ښوونې رياست سره دی. لوستونکيو ته اجازه ورکړل شې او تشويقېږي ترڅو دغه سند کاپي او شريک کړي، خو د امتياز حق بايد د مېرلنډ د ښوونې رياست د ابتدائيه روزنې ځانگړي/د ځانگړيو زده کړو د خدماتو ځانگړي ته ورکړي. ټول حقوق خوندي دي. د مېرلنډ د ښوونې رياست له نژادې، رنگې، جنسې، عمري، قومي، ديني، معلوليتي يا مدې توپير پرته د افرادو په استخدام او پروگرامونو ته د لاسرسې په برخه کې چلند کوي. د ښوونې رياست د پاليسۍ په اړه د پوښتنې لپاره، مهرباني وکړئ د جنسيتي برابرۍ او شکايتونو د ځانگړي، د نوم ليکني په برخه کې د ايالتي استازي د مرستيال د دفتر او د مېرلنډ د ښوونې د رياست سره چې پته يې په لاندې ډول ده په اړيکه کې شئ: 200 West Baltimore Street, 6th floor, Baltimore, MD 21201-2595, 410-767-0433, Fax 410-767-0431, www.MarylandPublicSchools.org. د غوښتنې پرمهال په مختلفو فارمتونو کې د لاسرسې وړ دی. د مېرلنډ د ښوونې رياست د ابتدائيه روزنې د ځانگړي/د ځانگړيو زده کړو د خدماتو سره د (410) 767-7770 شمېرې له لارې خبرې او يا هم د (410) 333-1571 له فکس وکړئ.

کارښوونکي: **Mohammed Choudhury/VB**

ډايرکټور، ايلينوي/د ځانگړي/د ځانگړيو زده کړو

چارينس سي کارفورډ/**Clarence C. Crawford**

رئيس

د ښوونې په برخه کې د ايالتي حکومت پلاوی

کارول اي ويليمسن/**Carol A. Williamson, Ed.D.**

ارشد علمي مشاور

مارسېلا اي/**Marcella E. Franczkowski, M.S.**

د ايالتي استازي مرستيال

د ابتدائيه روزنې څانگه/د ځانگړيو زده کړو خدمات

هري هوگان/**Larry Hogan**

والي

د مېرلنډ د ښوونې رياست

د ابتدائيه روزنې ځانگړي/د ځانگړيو زده کړو خدمات

پته: 200 West Baltimore Street

Baltimore, Maryland 21201

410-767-7770 (phone)

410-333-1571 (fax)

<http://www.marylandpublicschools.org>

دغه سند په لاندینو ژبو کې د مېرلنډ د ښوونې رياست، د ابتدائيه روزنې د ځانگړي او ځانگړيو زده کړو د خدماتوله لارې ترلاسه کېدی شي: امهاري، عربي، بنګالي، بورمېس، چينايي، دري، فرانسوي، جورجيايي، هاپتاني، ابراني، هندي، جاپاني، کوريايي، نيپالي، پښتو، پرتګالي، روسي، اسپانوي، تګالوګي، ترکي، اردواو ويتنامي.

محتویات

1 د عدالت غوښتنې د خونديتوب په اړه خبرتیا

2 مورنۍ ژبه

2 والدین حق لري چې معلومات په خپله مورنۍ ژبه کې ترلاسه کړي.

2 برېښنالیک

2 په کتبي ډول له مخکې خبرتیا

2 خبرتیا

3 د کتبي خبرداري محتویات

4 رضایت

4 د والدینو رضایت:

4 IEP - د B برخه

4 د لومړنۍ ارزونې لپاره د والدینو رضایت:

5 د ایالتي څانگو د لومړنۍ ارزونې لپاره ځانگړي قوانین.

5 د خدماتو لپاره د والدینو رضایت.

6 د خدماتو لپاره له رضایت څخه د والدینو انصراف

6 یوازې د IEP ماشومانو او تنکیو ځوانانو لپاره د بیا ارزونې په موخه د والدینو رضایت

6 د والدینو د رضایت ترلاسه کولو لپاره د منطقي اقداماتو سجل کول:

7 د رضایت اړنده نور اړین موارد.

8 د IFSP - C برخه

8 د IFSP له لارې د خدماتو د ترلاسه کولو لپاره د والدینو رضایت:

8 همدارنګه والدین حق لري چې د خدماتو ترلاسه کول رد کړي:

8 د اضافي ارزونو لپاره د والدینو رضایت:

8 خپلواکه تعلیمي ارزونه

9 تعریفات:

9 د عمومي استازولۍ معیارونه:

9 د عامه مصارفو له لارې د ارزونې په برخه کې د والدینو حقوق:

10 د والدینو لخوا اولیه ارزونه:

10 د یوې داسې ارزونې لپاره غوښتنه چې باید د اداري حقوقو د یوه قاضي (ALJ) لخوا ترسره شي:

10 رضاعي والدین

11 د رضاعي والدینو لپاره معیارونه:

11 د معلوماتو محرمت

12 تعریفات:

12 محافظتونه:

13 رضایت

14 د لاسرسي حقوق:

14 د لاسرسي ثبت:

15 د والدینو په غوښتنه د سوابقو اصلاح:

15 د معلوماتو د له منځه وړلو لپاره طرز العملونه:

16 د ماشومانو حقونه:

16 د انضباط اړونده معلومات

16 د معلوماتو لرونکو ماشومانو لپاره انضباطي امور

16 تعریفونه:

17 د ښوونځي د کارکوونکو صلاحیتونه:

18 خدمتونه:

18 د پریکړې څرګندونه

19 ځانگړي شرایط:

20 د ځای پرځای کولو بدلون:

20 د انضباطي عمل غوښتنه:

21 ماشوم لاهم د غوره کیدو وړ نه دی ټاکل شوی

22 د قانون پلي کونې او قضایې چارواکو لخوا راجع کول او عمل

22 په عامه لګښت په خصوصي ښوونځیو کې د ماشومانو لپاره د والدینو سره اړوند یو طرفه لیرد

23 د تادیاتو محدودیت:

23	د والدينو د مسؤليتونو انتقال.....
24	د اختلافاتو حل.....
25	منځگريټوب
26	د مينځگريټوب هڅولو لپاره ناسته:
26	د ايالتي شكايت او د ټاکلي قانوني شكايتونو تر منځ توپير:
26	ايالتي شكايت
28	د ايالتي شكايتونو حلول:
28	د يو ايالتي شكايت حلول چې د استماع قانون پروسي يوه موضوع وي:
28	قانوني شكايت
29	د قانوني پروسي د شكايتونو (محتوا) مينځپانگه:
30	د اطلاع ورکولو بسيا:
31	د ماشومانو حالت د پروسي په جريان کې:
31	د ستونزو د حل پروسه:
32	د 30 کليز ورځو دستنيزو د حل په موده کې سمون:
32	د ستونزو د هواره ولو د جورجاري هوکړه ليک:
32	د قانوني پروسي استماع:
33	د اداري قانون قاضي (ALJ):
33	د قانوني پروسي شكايت موضوع:
33	د ويناوو د استماع حقوق:
33	د اضافي معلوماتو افشا کول:
34	د والدين حقوق:
34	د ويناوو د استماع پريکړي:
34	بيل قانوني پروسي شكايت:
34	د استماع مهال وپيش او اسانتياوي:
35	گرندي شوي قانوني پروسي د شكايت استماع (يو ايز IEP):
35	د استماع پريکړي:
35	د استماع په اړه د پريکړي نهايي کول:
35	استيناف:
36	د وکيل حق الزحمه
38	د IDEA د شخړو د حل پروسي د پرتلي چارټ

ضمیمه: د IDEA د شخړو هوارولو پروسي د پرتله کولو چارټ

د عدالت غوښتنې د خونديتوب په اړه خبرتیا

34 C.F.R. § 300.504 and § 303.421 and § 303.404

د پلي کېدو په صورت کې، د طرز العملونو د خونديتوب په خبرتیا کې په مورنۍ ژبه په آسانه او مشر توگه د والدینتوب حقوق تشریح شوي دي. د طرز العملونو د حفاظت خبرتیا د معلولیت لرونکو افرادو لپاره د فدرالي قوانینو مطابق په ټولو معلولو ماشومانو او کورنیو د پلي کېدو وړ ده.

په دغه سند کې شامل خونديتوبونه د معلولیت لرونکو اشخاصو لپاره د فدرال ادارې (IDEA) د 20 U.S.C. §1400 *et seq* د قانون، د فدرال ادارې د معلولیت لرونکو اشخاصو د تعلیم د برخو (IEP) د 34 C.F.R. § 300.1 *et. seq* او 34 C.F.R. § 303.1 *et. seq.* (IFSP) کودونو، د مېرلنډ د قوانینو یا COMAR: COMAR 13A.05.01، COMAR 13A.08.03 او COMAR 13A.13.01 (CFR)، لخوا چمتو شوي دي. هره عمومي استازولي باید د طرز العملونو هغه خونديتوبونه رمنځ ته، مراقبت او تطبیق کړي چې د IDEA د اړتیاو مطابق وي. که چېرې لازمه وي، د دغو خبرداریو له مخې به د B برخې لپاره د IEP او د C برخې لپاره د IFSP په ښودلو سره دا په گوته کېږي چې آیا د IDEA د B یا C برخې د تطبیق وړ دي که څنگه. د هغو ماشومانو او کورنیو لپاره چې د IFSP له لارې خدمات ترلاسه کوي، والدین د دې لپاره دي چې د طرز العملونو د خونديتوب یوه کاپي ترلاسه کړي:

- د ابتدائیه روزنې د خدماتو د چمتو کوونکي لخوا وړاندیز یا رد چې له مخې یې د هوښیت تثبیت یا بدلون، ارزونه، یا د ماشوم استوگنځی، او یا هم ماشوم او د هغه کورنۍ ته د ابتدائیه روزنې د خدماتو چمتو کونه ترسره کېږي په گډون، د کتبي خبرداری رامنځ ته کول؛
- کله چې د C برخې مطابق ماشوم د ابتدائیه روزنې د خدماتو لپاره راجع کېږي؛ یا هم
- هغه مهال چې د ابتدائیه روزنې لپاره رضایت اخیستل کېږي، د ایالتي تادیاتو د سیستم د یوې کاپي سره یو ځای راجع کېږي.

د هغو ماشومانو لپاره چې خدمات د IEP له لارې ترلاسه کوي، والدین د دې لپاره دي چې د هغې کاپي سرپرته چې د عمومي استازولیکو لخوا والدینو ته ورکول کېږي، په کال کې یو ځل د طرز العملونو د خونديتابه اسنادو کاپي هم ترلاسه کړي.

- د اساسي مراجعو یا د ارزونې لپاره د والدینو د غوښتنې په صورت کې؛
- د تعلیمي کال په جریان کې د ایالتي حکومت لخوا د لومړني شکایت له ترلاسه کولو وروسته؛
- د تعلیمي کال په جریان کې د قانوني مرحلو په اړه د لومړني شکایت له ترلاسه کولو وروسته؛
- د والدینو د غوښتنې او انطباضي اقدام په اړه د پرېکړې په صورت کې؛ او
- د والدینو په غوښتنه

د وېبپاڼې د موجودیت په صورت کې، عمومي استازولي ښايي د طرز العملونو د خونديتوب په اړه د خبرتیا موجوده کاپي په خپله وېبپاڼه کې واچوي.

د طرز العملونو د خونديتوب په اسنادو کې په صریحو الفاظو سره د والدینو حقونه د هغې په خپله ژبه کې بیانېږي، مگر دا چې د دغه کار د ترسره کولو لپاره قانوني موانع موجوده وي. که چېرې مورنۍ ژبه یا د عامه اړیکو نور ډولونه د والدینو لپاره په کتبي ډول نه وي، نو عمومي استازولي باید د په شفاهي ډول د طرز العملونو د خونديتوبونو اړونده اسنادو د ژباړلو لپاره گام پورته کړي، یا په بله مانا د والدینو په مورنۍ ژبه یا د عامه اړیکو د نورو ډولونو په شکل. عمومي استازولي باید کتبي اسناد وساتي ترڅو د خبرتیا اړونده د ژباړې اسناد سجل او والدین د طرز العملونو د خونديتوب په محتوی باندې پوه شي.

مورنی ژبه

IFSPLEP او LEP

34 C.F.R. § 300.612, § 300.29, § 303.421, and § 303.25

والدین حق لري چې معلومات په خپله مورنی ژبه کې ترلاسه کړي.

مورنی ژبه، کله چې د هغو اشخاصو سره د مفاهمې په برخه کې استفاده کېږي چې په انګلیسي ژبه کې محدود مهارت لري، په لاندې مانا ده:

- کله چې په نورمال ډول د شخص لخوا استفاده کېږي یا د ماشوم په دوسیه کې کارول کېږي او یا هم د ماشوم د والدینو لخوا کارول کېږي؛
- په ټولو هغو مواردو کې چې په مستقیم ډول په ماشوم پورې اړه لري (د ماشوم د ارزونې په کېدون)، هغه ژبه چې په کور یا تعلیمي محیط کې په نورمال ډول ماشوم ورباندې خبرې کوي.

د یوه کانه یا پانده شخص لپاره، یا د هغه شخص لپاره چې لیکل نه شي کولای، د افهام او تفهیم ژبه هغه گڼل کېږي له کومې چې هغوی په نورمال ډول استفاده کوي (لکه د اشارو ژبه، بریل یا شفاهي ارتباطات).

ښایي والدین غوښتنه وکړي چې د هغوی د ماشومانو بشپړ د IFSP یا IEP اسناد دې د هغوی د والدینو په مورنی ژبه وژباړل شي. که چېرې په سیمه ییز ښوونځي کې د شته زده کوونکو له ډلې تر (1%) ډېر یې د والدینو په مورنی ژبه خبرې کوي، نو د ښوونځي یو اړونده مسؤل چارواکی به د والدینو د غوښتنلیک له نېټې وروسته په 30 ورځ کې د اړونده اسنادو ژباړه په مورنی ژبه چمتو کوي.

برېښنالیک

IFSP او IEP

34 C.F.R. § 300.500

که چېرې دغه انتخاب موجود وي ښایي والدین وغواړي چې معلومات د برېښنالیک له لارې ترلاسه کړي. که چېرې د عمومي استازولۍ لخوا والدینو ته دا انتخاب ورکړل شي چې معلومات د برېښنالیک له لارې ترلاسه کړي، ښایي یو له والدینو لاندې مواردو غوره کړي ترڅو د برېښنالیک له لارې ورته واستول شي:

- په کتبي ډول له مخکې خبرتیا؛
- د طرز العملونو د خونديتوب په اړه خبرتیا؛ او
- د قانوني مراحلو د غوښتنې اړونده خبرتیاوې.

په کتبي ډول له مخکې خبرتیا

IFSP او IEP

34 C.F.R. §§ 300.503 and 303.421

والدین حق لري چې د هغوی د ماشومانو د ابتدائیه روزنيزو خدماتو یا ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو په اړه د عمومي استازوليو لخوا د اجراتو په اړه معلومات ترلاسه کړي.

خبرتیا

عمومي استازولي باید له وړاندیزونو، یا مسترداتو مخکې والدینو ته په یوه مناسب وخت کې په لیکلي ډول خبرتیا ورکړي ترڅو لاندې موارد پیل یا بدل کړي:

- پېژندګلوي/معرفت؛

- ارزونه
- تعلیمي پروگرام؛
- د ماشوم لپاره تعلیمي استگنځای
- ماشوم ته د مناسبو عامه وړیا زده کړو چمتو کول (FAPE)، یا
- د یوه IFSP له طریقه ماشوم او د هغه والدینو ته د ابتدائیه روزنیزو خدماتو چمتو کول، او یا هم
- د یوه IFSP له طریقه ماشوم ته د ځانگړیو زده کړو او اړونده خدماتو چمتو کول.

کله چې کتبي خبرداری د یوه داسې اقدام له امله وي چې د والدینو رضایت ته اړتیا لري، ښایي عمومي استازولي په عین وخت کې یو کتبي اعلان وکړي.

د کتبي خبرداری محتویات

- د هغو ماشومانو او کورنیو لپاره چې د IFSP له طریقه خدمات ترلاسه کوي، کتبي خبرداری باید لاندې خصوصیات ولې:
- د هغه اقدام تشریح وکړي چې ښایي وړاندیز یا رد یې وشي؛
 - د ترسره کېدونکي اقدام لاملونه تشریح کړي؛ او
 - د طرز العملونو خونديتوب پکې ذکر شوی وي.

د هغو ماشومانو او کورنیو لپاره چې د IEP له طریقه خدمات ترلاسه کوي، کتبي خبرداری باید لاندې خصوصیات ولې:

- د هغو اقداماتو تشریح وکړي چې عمومي استازولي یې وړاندیز یا رد کوي؛
- دا تشریح کړي چې عمومي استازولي ولې د اقدام ترسره کولو په موخه وړاندیز تائید یا ردوي؛
- د هرې هغې ارزونې، شننې، ثبت یا سجل او راپور تشریح وکړي چې عمومي استازولي یې د اقداماتو د وړاندیز کولو یا ردولو په هکله د پرېکړې په برخه کې استفاده کوي؛
- د داسې یوې جملې درلودونکې وي چې له مخې یې په IDEA کې د طرز العملونو د خونديتوب د قانون مطابق د والدینو حفاظت کېږي؛
- والدینو ته وښی چې که چېرې د عمومي استازولۍ لخوا وړاندیز شوی یا رد شوی اقدام د ارزونې لپاره یوه اساسي حل لاره نه وي، څنگه کولای شي د طرز العملونو د خونديتوب په اړه تشریحات ترلاسه کړي؛
- د والدینو لپاره د داسې معلوماتو د لودونکې وي چې وکولای شي د IDEA په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو په موخه اړیکه ونیسي؛
- ټول هغه انتخابونه شرح کړي چې د ماشوم د ځانگړیو زده کړو د پروگرام د ټیم لخوا په پام کې نیول شوي، او همدارنگه د انتخابونو د رد لاملونه پکې بیان شوي وي؛ او
- د نورو هغو لاملونو تشریح پکې شوې وي چې ولې د عمومي استازولۍ لخوا اقدامات وړاندیز یا رد شوي دي.

رضایت

IEP او IFSP

34 C.F.R. § 300.300 and 34 C.F.R. § 303.420

د والدينو رضایت:

عمومي استازولي بايد د والدينو اقرار ترلاسه کړي ترڅو په دواړو برخو کې يعنې د ابتدائيه روزنې، ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو څخه مخکې او وروسته، د ماشوم ارزونه وشي. والدين حق لري چې په هر وخت کې خپل رضایت بېرته واخلي. د ارزونې لپاره د رضایت په برخه کې ځينې استثنائات شتون لري.

رضایت پدې مانا دی چې گویا والدين:

- په خپله مورنۍ ژبه يا د افهام او تفهيم په نورو طريقو کې د ټولو هغو مواردو په اړه معلومات لري چې په رضایت پورې تړاو لري;
- پوهېږي او په کتبي ډول موافقه کوي چې خپل رضایت وړاندې کړي، او همدارنگه پدې پوهېږي چې رضایت دغه فعاليتونه تشریح کوي او هغه سوابق لېست کوي چې په راتلونکې کې به خپرېږي او يو چا ته به راجع کېږي؛ او پدې پوهېږي چې رضایت د هغوی په خپله خوښه دی او کولای شي په هر وخت کې يې بېرته واخلي.

کله چې والدين خپل رضایت بېرته اخلي، نو پدې سره هغه اقدام نه فسخ کېږي چې د عمومي استازولي لخوا د رضایت د ترلاسه کولو او له انصراف مخکې نېټو ترمنځ ترسره شوی وي.

که چېرې والدين د ځانگړيو زده کړو او خدماتو لپاره په داسې حال کې چې ماشوم ته په لومړيو کې ځانگړي ښوونه او اړونده خدمات وړاندې شوي وي خپل رضایت په ليکلې بڼه فسخه کوي، نو عمومي استازولي دې ته اړ نه ده چې د ماشوم د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو د سوابقو د حذف په موخه د رضایت د بېرته اخیستو له امله د ماشوم د زده کړو سوابق تعديل کړي.

IEP – د B برخه

د لومړنۍ ارزونې لپاره د والدينو رضایت:

عمومي استازولي بايد د ماشوم په اړه د لومړنۍ ارزونې له تطبيق مخکې د والدينو رضایت ترلاسه کړي ترڅو وپتېي چې ماشوم د لومړي ځال لپاره د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو لپاره له وخت مخکې او وروسته په شرائطو برابر دی که څنگه.⁽¹⁾ مخکې له دې چې عمومي استازولي وکولای شي د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو لپاره په شرائطو د برابرېدو په موخه لومړنۍ ارزونه په لاره واچوي، بايد لاندې اقدامات ترسره کړي:

- د وړاندیز شوي اقدام په اړه والدينو ته د وار له مخکې کتبي خبرتيا چمتو کول؛ او
- د ابتدائي ارزونې له تطبيق مخکې له والدينو څخه د منطقي رضایت ترلاسه کول؛ او
- والدينو ته بايد له مخکې کتبي خبرداري سرېږه د طرز العملونو د خونديتوب په اړه د خبرداري يوه کاپي چمتو کړي.

⁽¹⁾ 34 CFR § 300.300(a).

عمومي استازولي بايد د لومړنۍ ارزونې په برخه کې د رضایت د ترلاسه کولو لپاره عقلايي گامونه اوچت کړي ترڅو جوته کړي چې آیا د ماشوم معلولیت د دې ایجاب کوي چې ځانگړي زده او اړونده خدمات ترلاسه کړي. که چېرې د ماشوم والدين په دولتي ښوونځيو شمولیت ولري او یا هم په عامه دولتي ښوونځيو کې د شمولیت په لټه کې وي او یاد ښوونځي نه غواړي د ابتدایي ارزونې لپاره رضایت وښيي، او یا هم والدين د رضایت په چمتو کولو کې پاتې راځي، نو عمومي استازولي کولای شي، خو اړ نه ده، ترڅو د طرز العملونو د خونديتوب نه په استفادې سره چې دلته یې په اړه ډېر بحث وشو، لکه منځکړیتوب یا د قانوني مرحلو په اړه شکایت د ماشوم ابتدایي ارزونه تعقیب کړي.⁽²⁾

که چېرې د هغه ماشوم والدين چې په کور کې زده کړه کوي او یا هم د والدينو لخوا د هغوی په خپلو لگښتونو په کوم شخصي ښوونځي کې زده کړې کوي، د ابتدایه ارزونې، یا بیا ارزونې لپاره له رضایت څخه انصراف کوي، او یا هم والدين د رضایت غوښتنلو پر وړاندې منفي ځواب ورکوي، نو عمومي استازولي نه شي کولای د رضایت د انصراف له هغو لارو چارو استفاده وکړي چې مخکې یې تذکر وشو.⁽³⁾

د لومړنۍ ارزونې لپاره د والدينو رضایت پدې مانا نه دی چې گویا هغوی عمومي استازولي ته هم رضایت ورکړي ترڅو د هغوی ماشوم ته ابتدائیه روزنه یا ځانگړي زده کړه او د اړونده خدماتو چمتو کول پیل کړي.

د ایالتی ځانگو د لومړنۍ ارزونې لپاره ځانگړي قوانین

که چېرې کوم ماشوم په ایالتی ځانگه کې اسپري او نه غواړي د خپلو والدينو سره ژوند وکړي، نو عمومي استازولي اړتیا نه لري چې د لومړنۍ ارزونې لپاره د والدينو رضایت واخلي ترڅو وپتیی چې آیا ماشوم د معلولیت لري که چېرې:

- د دغه کار د ترسره کولو په موخه د منطقي گامونو سربیره، عمومي استازولي نه شي کولای د ماشوم والدين پیدا کړي؛
- د ایالتی قوانینو مطابق، د والدينو حقوق پای ته رسېدلي؛ یا
- یوه وکیل دغه حق تعین کړی ترڅو علمي پرېکړې وکړي او له والدينو پرته د شخص په اړه د لومړنۍ ارزونې لپاره رضایت ترلاسه کړي.

د خدماتو لپاره د والدينو رضایت

عمومي استازولي بايد د لومړي ځل لپاره ماشوم ته له ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو مخکې د والدينو منطقي رضایت ترلاسه کړي. عمومي استازولي نه شي کولای د مافې یا هغو احتمالي ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو د ترلاسه کولو لپاره د منځکړیتوی له رول یا قانوني پروسو له طرز العملونو څخه استفاده وکړي چې ښایي د ماشوم لپاره د والدينو له رضایت پرته چمتو شي، که چېرې والدين:

- د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو د ترلاسه کولو په موخه د خپلو ماشومانو لپاره د رضایت ورکولو څخه انصراف کوي؛ یا
- د هغې غوښتنې لپاره له ځواب څخه انکار کوي چې د لومړي ځل لپاره د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو د ترلاسه کولو لپاره د رضایت چمتو کولو په اړه مطرح کېږي.

که چېرې والدين خپل ماشوم ته د لومړي ځل لپاره د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو د ترلاسه کولو په برخه کې له رضایت څخه انکار کوي، او یا هم والدين د رضایت اخیستنې لپاره غوښتنې ته ځواب څخه انکار کوي، نو عمومي استازولي:

- د هغوی د ماشوم لپاره د موجوده مناسبو وړیا عمومي زده کړو (FAPE) د رامنځ ته

⁽²⁾ 34 CFR § 300.300(a)(3)(i).

⁽³⁾ 34 CFR § 300.300(d)(4)(i-ii).

- کولو په برخه کې له اصولو سرغړوونکې نه گڼل کېږي؛ او
- اړ نه ده چې د هغوی د ماشوم لپاره د ځانگړي تعليمي پروگرام (IEP) جلسه دائرته او يا هم IEP ته انکشاف ورکړي.

د خدماتو لپاره له رضایت څخه د والدينو انصراف

- که چېرې والدين د ځانگړيو زده کړو او خدماتو لپاره په داسې حال کې چې ماشوم ته په لومړيو کې ځانگړي ښوونه او اړونده خدمات وړاندې شوي وي خپل رضایت په ليکلې بڼه فسخه کوي، نو عمومي استازولي:
- اړ نه ده چې د ماشوم د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو د سوابقو د حذف په موخه د رضایت د بېرته اخیستو له امله د ماشوم د زده کړو سوابق تعديل کړي.
 - کولای شي د ماشوم لپاره د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو لړۍ و دروي، خو بايد والدينو ته د هغوی د کتبي غوښتنې په ځواب کې د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو له قطع کېدو مخکې په ليکلې بڼه يوه داسې وار له مخکې خبرتيا چمتو کړي چې پر بنسټ يې ټولې ځانگړي زده کړې او اړونده خدمات پای ته رسي؛
 - نه شي کولای له منځگړيتوب او قانوني پروسو له طرز العملونو څخه په استفادې سره مافقه او يا هم داسې مقررات رامنځ ته کړي چې له مخې يې ښايي ماشوم ته خدمات چمتو شي؛
 - به ماشوم ته د اضافي ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو په وړاندې کولو کې د پاتې راتلو له امله د FAPE په رامنځ ته کولو سره سرغړوونکې و نه گڼل شي؛ او
 - اړه نه ده ترڅو د ماشوم لپاره د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو د وړاندې کولو په موخه د IEP د ټيم ناسته تشکیل او يا هم IEP ته پراختيا ورکړي.

د رضایت بېرته اخیستنه هغه اقدامات نه لغوه کوي چې د عمومي استازولي لخوا د رضایت اخیستنې او له رضایت څخه د انکار نه مخکې نېټو ترمنځ ترسره شوي.

يوازي د IEP ماشومانو او تنکیو ځوانانو لپاره د بيا ارزونې په موخه د والدينو رضایت

- عمومي استازولي بايد د ماشوم په اړه د بيا ارزونې نه مخکې د والدينو منطقي رضایت ترلاسه کړي، مگر دا چې عمومي استازولي وکولای شي ثابتته کړي چې:
- هغوی د بيا ارزونې په موخه د والدينو د رضایت لپاره معقول اقدامات ترسره کړي؛ خو
 - خو پدې اړه يې دا والدينو ځواب نه دی ترلاسه کړی.

که چېرې والدين د نويې ارزونې لپاره رضایت نه ورکوي، عمومي استازولي کولای شي، خو اړ نه ده، ترڅو د والدينو د رضایت د انصراف لپاره له منځگړيتوب او د قانوني مراحلو له طرز العملونو څخه په استفادې سره، د والدينو رضایت په پام کې ونه نيسي. د لومړنۍ ارزونې په حيث، د IDEA د اصولو له مخې که چېرې عمومي استازولي د نويو ارزونو له دوام څخه انصراف کوي، نو پدې مانا نه ده چې عمومي استازولي خپلې ژمنې نقض کوي.

د والدينو د رضایت ترلاسه کولو لپاره د منطقي اقداماتو سجل کول:

عمومي استازولي بايد د لومړنيو ارزونو، د لومړي ځل لپاره د بيا ارزونې په موخه د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو

او د لومړنيو ارزونو لپاره په ايالتي ځانگړو کې د والدينو د ځای پر ځای کولو لپاره د هغوی د رضایت اخیستلو په برخه کې منطقي د منطقي اقدامات ثبت او ساتنه وکړي، لکه. په مستنداتو کې باید د عمومي استازولۍ د هغو هڅو ریکارډ يا ثبت شامل وي چې د والدينو د رضایت اخیستو په موخه يې ترسره کړې دي، لکه:

- د نیول شویو او هڅه شویو تلفوني اړیکو بشپړ ریکارډ او د هغې پایلې؛
- د هغو مراسلاتو کاپیانې چې والدينو ته استول شوي دي او يا يې هم په اړه ځوابونه ترلاسه شوي دي؛ او
- د والدينو کورونو يا کاري دفترونو ته د مراجعې بشپړ ریکارډ او د دغو مراجعو پایلې.

د رضایت اړنده نور اړين موارد

د عمومي استازولۍ لخوا د لاندینيو مواردو له ترسره کېدو مخکې رضایت ته اړتیا نشته:

- ستاسو د ماشوم د لومړنۍ ارزونې يا بيا ارزونې د يوې برخې په حيث، د موجوده معلوماتو بیاکتنه؛ يا
- په هغه صورت کې چې ستاسو د ماشوم آزموینه يا کومه بله داسې ارزونه کېږي چې په ټولو ماشومانو باندې تطبيق شوې وي، پرته له دې چې مخکې:

عمومي استازولي ښايي له رضایت څخه د مور او پلار انکار ونه کاري ترڅو والدين يا ماشوم کوم بل خدمت، گټه يا فعاليت رد کړي.

که چېرې يو له والدينو خپل ماشوم ته په کور کې زده کړه غواړي او يا هم په خپلو مصارفو سره ماشوم په يوه خصوصي ښوونځي کې شاملوي، نو عمومي استازولي نه شي کولای له منځگړيتوب يا د قانوني پروسو له طرز العمل نه په استفادې سره رضایت فسخ کړي، او عمومي استازولي اړ نه ده چې د لاندینيو مواردو په صورت کې، ماشوم د خدماتو د ترلاسه کولو لپاره د 34 C.F.R. §§ 300.132-300.144 قانون مطابق په شرائطو برابر وگڼي:

- کله چې والدين د خپل ماشوم د لومړنۍ ارزونې يا بيا ارزونې لپاره رضایت نه ورکوي؛ يا
- والدين د رضایت ولکولو د غوښتنې په برخه کې بې ځوابه پاتې کېږي.

د هغه اقدام سريره چې IDEA ورته (د لومړنۍ ارزونې، د خدماتو اوليه تمويل او بيا ارزونې) په برخه کې اړتيا لري، د مېرلنډ د قوانينو له مخې د IEP ټيم اړ دی ترڅو د ټيم لخوا د لاندینيو مواردو په صورت کې له والدينو څخه کتبي رضایت ترلاسه کړي:

- کله چې ماشوم په يوه بله داسې بديله تعليمي برنامه کې شموليت اخلي چې د مېرلنډ د عالي ښوونځي ديپلوم يا سند (Maryland High School Diploma) نه وړاندې کوي؛
- کله چې ماشوم د ايالتي تعليمي نصاب مطابق، بدیلې تعليمي ارزونې ته معرفي کېږي؛ يا
- کله چې د ماشوم چلند ته د رسېدنې په موخه، د COMAR 13A.08.04.05 قانون مطابق په IEP کې محدوديت يا انزوا رامنځ ته کېږي.

که چېرې والدين د مندرجه وړانديز شویو اقداماتو لپاره د کتبي رضایت له چمتو کولو انکار کوي، نو د IEP ټيم باید د لاندې مواردو د خبرتيا په اړه له خپلې ناستې وروسته په (5) کاري ورځو کې په کتبي ډول والدينو ته هغه خبرتيا واستوي چې د والدينو حقوق پکې ذکر شوي دي:

- والدين حق لري چې د وړانديز شویو اقداماتو لپاره رضایت ورکړي او يا هم له رضایت څخه انکار وکړي؛ او
- که چېرې والدين د IEP له ناستې وروسته په (15) کاري ورځو کې په کتبي ډول رضایت ورکوي

او يا هم له رضايات څخه په کتبي ډول انکار کوي، IEP کولای شي وړاندیز شوي اقدامات تطبيق کړي.

که چېرې والدين د مندرجه وړاندیز شويواقداماتو له ډلې د کوم يوه لپاره يې له رضايات څخه انکار کوي، عمومي استازولي کولای شي د منازعاتو د حل له هغهوانتخابونو څخه استفاده وکړي چې (د منځگړيتوب يا قانوني پروسو) لپاره د معارف په قوانينو- 8-413 § کې لېست شوي دي.

د IFSP - C برخه

د IFSP له لارې د خدماتو د ترلاسه کولو لپاره د والدينو رضايات:

- والدين بايد له لاندینيو مواردو څخه مخکې کتبي رضايات ورکړي:
- د ماشوم او کورنۍ په اړه له ټولو آزموينو، ارزونو او نظريوښتنو مخکې
- د لومړنيو روزنيزو خدماتو او اضافي ارزونو له پيلېدو مخکې
- که چېرې په کتبي ډول رضايات نه ورکول کېږي، سيمه نيزه استازولي بايد منطقي هڅې وکړي ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې والدين:
 - د ارزونې، ارزيايي او موجوده خدماتو له ماهيت څخه پوره آگاهي لري؛ او
 - پدې پوهېږي چې له کتبي رضايات پرته د هغوی ماشومان نه شي کولای ارزونه، ارزيايي يا خدمات ترلاسه کړي.

همدارنگه والدين حق لري چې د خدماتو ترلاسه کول رد کړي:

د هغو ماشومانو والدين چې په شرائطو برابر دي کولای شي مشخصه کړي چې آیا دوی، د هغوی ماشومان او يا د کورنۍ نور غړي به هر ډول د لومړنۍ روزنې خدمات رد کړي او کولای شي ياد خدمات د لومړنۍ روزنې په برخه کې د اړونده خدماتو په خطر کې اچولو پرته، مسترد کړي. که چېرې والدين غواړي د يوه تمديد شوي IFSP له لارې خپل درۍ کلن يا له هغې څخه د زيات عمر لرونکي ماشوم لپاره خدمات دوام ومومي، نو يوه تعليمي برخه بايد پکې شامله وي. که چېرې والدين دغه تعليمي برخه نه غواړي، نو هغوی د لومړنۍ روزنې اړونده خدماتو لپاره په شرائطو برابر نه گڼل کېږي.

د اضافي ارزونو لپاره د والدينو رضايات:

- عمومي استازولي بايد د ماشوم په اړه د اضافي ځانگړيو ارزونې له تطبيق مخکې، منطقي رضايات ترلاسه کړي. که چېرې والدين رضايات نه ورکوي، نو استازولي معقول اقدامات ترسره کړي ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې والدين:
- د ماشوم د موجوده ارزونې له ماهيت څخه بشپړه آگاهي لري؛ او
 - پوهېږي چې له رضايات پرته به د هغوی ماشوم و نشي کولای ارزونه ترلاسه کړي.

که چېرې والدين د اضافي ارزونو لپاره رضايات نه ورکوي، عمومي استازولي نه شي کولای له قانوني طرز العملونو څخه په استفادې سره والدين وگواښي ترڅو رضايات ورکړي.

خپلواکه تعليمي ارزونه

يوای IEP

34 C.F.R. § 300.502

که چېرې والدين د عمومي استازولي لخوا د ترسره شوي ارزونې سره مافق نه وي، والدين دا حق لري ترڅو ماشوم يې د کوم بل داسې کس لخوا و ارزول شي چې په عمومي استازولي کې دنده نه لري. يوازې هغه والدين د خپلواکه ارزونې لپاره غوره کېږي چې ماشوم يې د B برخې تر اصولو لاندې وي.

تعريفات:

- خپلواکه تعليمي ارزونه هغې ارزونې ته وايي چې د يوه مناسب او په شرائطو برابر شخص لخوا چې د عمومي استازولي لخوا د ماشوم د زده کړې لپاره نه وي گومارل شوي؛ او
- عامه مصارف هغو مصارفو ته وايي چې يا د عمومي استازولي په بشپړه توگه تاديه کېږي او يا هم ډاډ ورکوي چې د ارزونې مصارف وړيا او د والدينو لخوا نه تاديه کېږي.

والدين حق لري چې د لاندینيو طرز العملونو په پام کې نيولو سره د هغوی له ماشوم څخه يوه خپلواکه تعليمي ارزونه د IDEA د اصولو له مخې ترسره شي. عمومي استازولي بايد د خپلواکه تعليمي ارزونې د غوښتنې په صورت کې والدينو ته لاندې معلومات چمتو کړي:

- د خپلواکې تعليمي ارزونې ځای يا آدرس؛ او
- د عمومي استازولي هغه معيارونه چې د يوې خپلواکه تعليمي ارزونې لپاره په پام کې نيول کېږي.

د عمومي استازولي معيارونه:

کله چې خپلواکه تعليمي ارزونه د عامه لگښتونو له لارې ترسره کېږي، هغه معيارونه چې په پلي کېدو سره يې يوه خپلواکه تعليمي ارزونه په لاس راځي، لکه د ارزونې د ترسره کېدو موقعيت او د ارزونې صلاحيتونه بايد د هغو معيارونو مطابق وي چې عمومي استازولي يې د ارزونې د تطبيق پرمهال کاروي، تر هغه ځايه چې معيارونه د خپلواکې تعليمي ارزونې په برخه کې د والدينو د حقونو سره مطابقت ولري. له ذکر شويو معيارونو پرته، عمومي استازولي ښايي د خپلواکه تعليمي ارزونې اړونده شرائط يا مهالوبش په کار وا نه چوي.

د عامه مصارفو له لارې د ارزونې په برخه کې د والدينو حقوق:

والدين حق لري چې يوازې د يوه ځل لپاره د عامه مصارف له لارې خپلواکه تعليمي ارزونه ترسره شي⁽⁴⁾

- که چېرې والدين د عمومي استازولي لخوا د ترلاسه شوي ارزونې سره موافق نه وي
- والدين عامه استازولي ته د تعليمي ارزونې لپاره کتبي غوښتنه چې د عامه استازولي لخوا ترسره کېږي او عامه استازولي

○ غوښتنې ته په 30 ورځو کې ځواب نه وايي؛ يا

○ غوښتنه تاييدوي مگر د زده کړې ارزونې ناسته، غير له دې چې د والدينو خطا وي:

- د شپيتو (60) ورځو دننه وروسته له هغې نېټې چې غوښتنه د عامه استازولي لخوا ترلاسه شوې وه پيښه نشي؛ يا
- که چېرې دولت د والي لخوا اعلام شوی د بېرني حالت لاندې وي، نوي (90) ورځې دننه وروسته له هغه نېټه چې غوښتنه يې د عامه استازولي لخوا ترلاسه شوې وه پيښه نشي.

که چېرې والدين د عامه مصارفو له لارې د خپلواکه تعليمي ارزونې غوښتنه کوي، عمومي استازولي

(4)34 CFR § 300.502(b)(5).

بايد غير ضروري ځنډ پرته، يا غوښتنه تائيد کړي او والدينو ته د عامه مصارفو له لارې د ارزونې د مديريت اړونده پروسو په برخه کې مشوره ورکړي، او يا غوښتنه رد او د قانوني پروسو د غوښتنې په موخه دوسينه پرانيزي.

که چېرې عمومي استازولي د قانوني پروسو د پيل لپاره د حق غوښتنه کوي او ورستۍ پرېکړه دا نيول کېږي چې د عمومي استازولي ارزونه په سمه توگه ترسره شوې، نو والدين بيا هم د خپلواکه تعليمي ارزونې حق لري، خو دغه ارزونه به د عامه مصارف له لارې نه وي.

که چېرې والدين د خپلواکه تعليمي ارزونې غوښتنه کوي، ښايي عمومي استازولي له والدينو د عامه ارزونې د لامل په اړه پوښتنه وکړي. که څه هم د والدينو تشرېح ته اړتيا نشته، او ښايي عمومي استازولي د عامه مصارفو له لارې خپلواکه تعليمي ارزونه او يا هم د قانوني پروسو لپاره د عدالت غوښتنه په غير مؤجه ډول و نه ځنډوي ترڅو له خپلې ارزونې دفاع وکړي.

د والدينو لخوا اوليه ارزونه:

والدين همېشه حق لري چې په خپله خوښه او په خپلو شخصي مصارفو د مجربه مسلکي کسانو په مرسته يوه خپلواکه تعليمي ارزونه ترسره کړي. د والدينو لخوا د پيل شويو ارزونو پايلې چې د عمومي استازولي په معيارونو برابرې وي او د پرېکړو پرمهال د ماشومانو د FAPE حقوقو ته پکې درناوی شوی وي، د عمومي استازولي او د IEP ټيم لخوا په پام کې ونيول شي.⁽⁵⁾ همدارنگه د والدينو لخوا د پيل شوي شخصي ارزونې پايلې ښايي د قانوني مراحلو په اړه د شکايت اورېدو پرمهال ثبوتونو په حيث وړاندې شي.

د يوې داسې ارزونې لپاره غوښتنه چې بايد د اداري حقوقو د يوه قاضي (ALJ) لخوا ترسره شي:

که چېرې د اداري حقوقو وکیل (ALJ) د اداري ناستو د دفتر (OAH) سره يو ځای، د خپلواکې ارزونې لپاره غوښتنه د عدالت غوښتنې د يوې برخې په حيث وړاندې کړي، نو د ارزونې مصارف بايد د عامه مصارف د ځانگړي لخوا ترسره شي.

رضاعي والدين

IEP او IFSP

34 C.F.R. § 300.519 and § 303.422

- سيمه نيزه استازولي، سيمه نيزه ښوونيز سيستم، يا په بله مانا يو وکیل کولای شي د لاندینيو مواردو په صورت کې رضاعي والدين د يوه په شرائطو برابر ماشوم لپاره د هغه د استازي په حيث غوره کړي:
- کله چې د والدينو هوښت نه تثبیتېږي؛
 - کله چې عمومي استازولي له مناسبو هڅو وروسته نه شي کولای د ماشوم والدين پيدا کړي؛ يا
 - کله چې ماشوم د مېرليند په ايالتي ځانگه پورې اړه لري.
 - د پالنې اداره بايد مناسبې هڅې وکړي ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې د عمومي استازولي لخوا د

(5)34 CFR § 303.502(c).

رضاعي والدينو لپاره د ماشوم د اړتياو له مشخص کولو 30 ورسته د هغه لپاره رضاعي والدين تعينېږي.

د رضاعي والدينو لپاره معيارونه:

- د ماشوم د علاقې پروړاندې خنډ نه واقع کېدل
- د هغو پوهې او مهارتونه درلودل چې د ماشوم له حقونو په بشپړه توگه دفاع وکړي
- په ايالتي حکومت يا د خدماتو د چمتو کولو په کومه بله داسې اداره کې د دندې نه شتون چې د ماشوم يا د ماشوم د کورنۍ لپاره د لومړنۍ روزنې يا نورو خدماتو د عرضې په برخه کې فعاليت لري.

کله چې رضاعي والدين تعينېږي، نو هغوی په ټولو مواردو کې هماغه د اصلي والدينو حقوق لري.

- رضاعي والدين يوازې په دې دليل چې د عمومي استازولۍ لخوا ورسره د والدينو په حيث مالي مرسته کېږي، د استازولۍ کارمند نه محسوبېږي.

سيمه ټيزه استازولي يا سيمه ټيزه ښوونځي بايد د ښوونځيو په برخه کې ايالتي ارشد استازي، يا د رضاعي والدينو د تعينولو په برخه کې د هغه لخوا ټاکل شوي شخص ته خبر ورکړي. رضاعي والدين کولای شي په ټولو اړونده لاندینيو مواردو کې د ماشوم نمايندگي وکړي:

- د ماشوم ارزونه او ارزيايي;
- د کلنيو ارزونو او مرحله يي ارزونو په گډون، د ماشوم د IFSP پراختيا او په لاره اچول;
- د ماشوم د IEP پراختيا، بياکتنه او ارزونه;
- د ماشوم او کورنۍ لپاره د IFSP له لارې د دوامداره لومړنۍ روزنې او خدماتو چمتو کول؛ يا
- د IEP له لارې د ماشوم لپاره د ځانگړيو زده کړو او اړونده خدماتو چمتو کول.

د معلوماتو محرميت

IFSP او IEP

34 C.F.R. §§ 300.610-627 and 34 C.F.R. §§ 303.401-417

که چېرې والدين پدې فکر وي چې د هغوی د ماشومانو ثبت يا ريکارډ دقيق نه دی، نو هغوی حق لري چې د خپلو ماشومانو د ثبت يا ريکارډونو ارزونه وکړي او له عمومي استازولۍ غوښتنه وکړي ترڅو ياد مواردو اصلاح کړي. د والدينو رضاييت بايد د شخص د هوښيي معلوماتو له نشر مخکې واخيستل شي، خو په ځينو مواردو کې ستاسو د هغوی رضاييت ته اړتيا نشته لکه څنگه چې لاندې تشرېح شوې. والدين حق لري چې له عمومي استازولۍ غوښتنه وکړي ترڅو د هغوی د ماشوم د لومړنۍ روزنې يا تعليمي ريکارډونو معلومات محرم وساتي او له هغوی څخه غوښتنه وکړي چې د لومړنۍ روزنې يا تعليمي خدماتو چمتو کولو ته د اړتيا د نه شتون په صورت کې د ماشوم تعليمي معلومات له منځ يوسي.

تعريفات:

له منځه وړل پدې مانا دي چې په فزيکي ډول هغه شخصي معلومات له سيستم څخه له منځه يوړل شي چې د شخصي معرفت لپاره ورته نوره اړتيا نه ليدل کېږي.

تعليمي سوابق پدې مانا دي چې د تعليمي سوابقو د 99 برخې C.F.R. 34 قانون (د کورنيو د تعليمي حقونو او شخصي حريم په برخه کې د 1974 کال د [FERPA] قانون د مقرراتو د تطبيق) د تعريف مطابق تعليمي سوابق تر پوښښ لاندې ونيول شي.

د لومړني ارزونې سوابق يعنې د هغه ماشوم اړونده ټول سوابق مرستې او ساتنې ته اړتيا لري، او يا هم د IDEA د C برخې په اصولو او د دغې برخې په مقرراتو برابر وي.

استازولي يعنې هره هغه اداره يا بنسټ چې د هوښت اړونده شخصي معلوماتو راټول، ساتل او له هغې نه د استفادې مسؤليت په غاړه لري، او يا هم د IDEA د B برخې مطابق معلوم ترې حاصلېږي. د C برخې مطابق، په استازولي کې هغه اداري نمايندگي او د لومړني روزني اړونده خدماتو چمتو کوونکي او بل هر حقوقي او حقيقي شخص شاملېږي چې د لومړني روزني اړونده خدماتو عرضه کوي. پدې کې د اوليه مراجعو سرچينې، يا عامه استازولي (لکه ايالتي طبي مرستې يا د CHIP پروگرام) او يا هم بنسټونه (د بيمې شخصي شرکتونه) چې يوازې د C برخې د خدماتو لپاره د مالي منابعو حيثيت لري، نه شاملېږي.

د شخصي معرفت په معلوماتو کې لاندې موارد شاملېږي:

- د ماشوم، د هغه د والدينو او د کورني د نورو غړيو نومونه;
- د ماشوم آدرس;
- د شخص معرفي کوونکي مورد، لکه د ماشوم د ټولنيز امنيت شمېره؛ يا
- د شخصي ځانگړنو او نورو معلوماتو يو لېست چې وکولای شي په يقيني توگه د ماشوم معرفت وکړي.

هغه ماشومانو لپاره چې د IFSP د خدماتو تر پوښښ لاندې دي، د شخصي معرفت په معلوماتو کې لاندې موارد شاملېږي:

- غير مستقيم معرفت، لکه د ماشوم د زيرون نېټه، د اوسېدو ځای، او د مور کورنی نوم؛
- نور هغه معلومات چې په تنهالۍ يا په گډه سره د يوه داسې ځانگړي ماشوم سره تړاو ولري چې وکولای شي د لومړني روزني د خدماتو په برخه کې يو داسې شخص ته لاره هواره کړي چې د اړونده شرايطو په اړه شخصي معلومات و نه لري، ترڅو په يقيني توگه د ماشوم معرفت وکړي؛ يا
- هغه معلومات چې د يوه داسې شخص لخوا يې غوښتنه کېږي چې تعليمي اداره يا انستيتيوت يې په اړه يقيني شناخت لري.

محافظتونه:

هره برخه اخي ستونگې اداره باي د د راټولو، ساتلو، ښودلو او تخريبي مراحلو پرمهال د شخصي بي ژندنې وړ معلوماتو محرميت وساتي. د عمومي استازولي يو چارواکي د شخصي معرفت اړونده معلوماتو د محرم ساتلو مسؤل دی. د دغو طرز العملی حفاظتونو د اړتياو سرپرته، فدرالي او ايالتي قوانين او مقررات هم د دغو تعليمي سوابقو مدیریت کوي. د عمومي استازولي ټول کارمندان چې د شخصي معرفت اړونده معلوماتو د راټولو يا استفاده کولو مسؤليت لري، بايد د شخصي معرفت اړونده معلوماتو د محرم ساتنې په برخه کې د ايالت د طرز العملونو او مقرراتو په اړه روزنه

ترلاسه کړي. هره برخه اخيستونکي اداره بايد د عامه پلټنې او هغو کارمندانو د نومونو او موقفونو د موجوده لېست ساتنه وکړي، چې په يوه داسې استازولي کې دنده ترسره کوي چې د شخصي معرفت اړونده اسنادو ته لاسرسی لري.⁽⁶⁾

رضایت

د والدينو رضایت باید د مخکې له دې چې د شخصي معرفت اړونده معلومات د B برخې د معیارونو د پوره کولو په موخه د راغليو ادارو له چارواکو پرته، نورو ډلو ته ښکاره شي، ترلاسه شي، مگر دا په هغه صورت کې چې معلومات په تعليمي سوابقو کې موجود وي او د معلوماتو افشا کول د 34 C.F.R. Part 99 قانون مطابق د والدينو له رضایت پرته جواز ولري. عمومي استازولي باید د هغې گډونوالي استازولي چارواکو ته چې د IDEA (IEP) د B برخې مطابق د خدماتو د عرضې لپاره تادیه کوي، د شخصي معرفت اړونده معلوماتو له ښکاره کولو مخکې د والدينو يا هغو په شرائطو برابر ماشومانو رضایت ترلاسه کړي چې د ايالتي قوانينو مطابق قانوني سن ته رسېدلي وي؛ او که چېرې کوم ماشوم په يوه داسې شخصي ښوونځي کې شمولیت ولري يا د شمولیت په جريان کې وي چې د والدينو د استوگنې په تعليمي حوزه کې موقعیت و نه لري، د والدينو رضایت باید د سيمه ئيزې تعليمي ادارې (LEA) چېرې چې خصوصي ښوونځي موقعیت لري د چارواکو او د والدينو په سيمه کې د LEA د چارواکو ترمنځ د ماشوم د شخصي معرفت اړونده معلوماتو د افشا نه مخکې، واخيستل شي.

MSDE د عمومي استازولي لپاره پالیسيو او طرز العملونو ته انکشاف ورکړي، چې پدې کې هغه تعذیرات هم شاملېږي چې ايالتي حکومت يې د پالیسيو او طرز العملونو له تطبيق څخه د اطمینان اخيستو او د IDEA او FERPA معیارونو له مخې د محرمیت د اړتیاو د پوره کولو په برخه کې استفاده کوي. که چېرې کومه اداره يا شخص پدې باور وي چې کومه عمومي استازولي د IDEA له معیارونو سرغړونه کوي، کولای شي د ستونزې د حل په موخه ايالتي ادارې شکایت ثبت کړي.

هره عمومي استازولي اړه ده ترڅو پدې موخه چې معلومه شي کافي خبرتیاوې څنگه چمتو کېږي او کولای شي والدينو ته د شخصي معرفت اړونده معلوماتو د محرم ساتلو په برخه کې پوره معلومات ورکړي، چې پدې کې لاندې مواردو شاملېږي:

- د هغو خبرتیاوو د میزان يا اندازې په اړه تشریحات چې په ايالت کې د ټولني د گڼ شمېر توکمونو په مورنۍ ژبه ليکل کېږي؛
- د هغو ماشومانو په اړه تشریحات چې د شخصي معرفت اړونده معلومات يې په اړه ساتل کېږي او د مطلوبو معلوماتو ډولونه؛
- د هغو پالیسيو او طرز العملونو خلاصه چې کېدون کونکي اړخونه يې باید د ساتلو، دريم اړخه ته د ښکاره کولو، حفاظت، او د شخصي معرفت اړونده معلومات د منځ وړو پرمهال په پام کې ونيسي؛
- د والدينو لخوا د رضایت نه ورکولو په صورت کې د استفاده کېدنکو پالیسيو او طرز العملونو تشریح؛ او
- د FERPA مطابق حقونو او په 34 C.F.R. Part 99 کې د اجرائوي مقرراتو د تطبيق په کېدون، د دغو معلوماتو په اړه د والدينو او ماشومانو د ټولو حقونو تشریح.

خبرتيا باید د معرفت له هر ډول مهم فعالیت، موقعیت، يا د ارزونې له فعالیت مخکې د فعالیت په ټوله قضايي حوزه کې د والدينو د کافي خبرداري سره يو ځای، د اخبار يا نور رسنیو او يا هم د دغو دواړو له لارې نشر او اعلان شي.

سربېره پردې، د شخصي معرفت اړونده معلومات باید د هغو کېدون کونکو استازوليو له چارواکو پرته بل چا ته و نه

⁽⁶⁾ 34 CFR § 300.622.

ښودل شي چې د IDEA مطابق د معلوماتو ساتنه او استفاده کوي، او يا هم بايد له دغو معلوماتو څخه د FAPE مطابق د معيوبو ماشومانو د تشخيص په موخه له استفادې پرته د نورو مخو لپاره استفاده و نه شي. استازولي له لومړني روزني څخه د ښوونځي نه مخکې خدماتو ته د تېرېدو په موده کې MSDE او د سيمه ئيزه ښوونځيو هغو سيستم ته چې کولای شي ماشوم د ځانگړيو زده کړو د خدماتو لپاره د 34 C.F.R. § 303.209(b)(1)(i) مطابق په شرائطو برابر وگڼي خبرتيا چمتو کوي. په دغو معلوماتو کې به د ماشوم نوم، د زېږېدنې نېټه، د 34 C.F.R. § 303.209(b)(1) او قانون د اړتياو مطابق د والدينو د اړيکو په اړه معلومات شامل وي. د هغو معلوماتو ښکاره کول چې د هغه جرمي راپور په اړه چې د يوه معلوليت لرونکي ماشوم لخوا ورکړل شوی، د والدينو رضایت ته تر هغې اړتيا نشته چې د راپور انتقال د FERPA لخوا نه وي شوي.

د لاسرسي حقوق:

د هغو ماشومانو او کورنيو لپاره چې د لومړني روزني خدمات ترلاسه کوي، سيمه ئيزه استازولي بايد په وړيا ډول والدينو ته د ماشوم د لومړني روزني د سوابقو يوه اساسي کاپي چمتو کړي. همدارنگه سيمه ئيزه استازولي بايد له هرې IFSP ناستې وروسته په ممکنه فرصت کې والدينو ته په وړيا ډول د ماشوم د هرې ارزونې، ارزيايي، د کورنۍ د ارزونې او IFSP کاپيايي چمتو کړي. هره عمومي استازولي بايد والدينو ته اجازه ورکړي تر څو د هغوی د ماشوم په اړه د ټولو هغو تعليمي سوابقو سپړنه او بياکتنه وکړي چې د عمومي استازولي لخوا د ماشوم معرفت، ارزونې، او علمي موقف، د IFSP انکشاف او تطبيق او د FAPE حقونو ته په کتو سره، استفاده شوي دي. د هغو ماشومانو او والدينو لپاره چې د IFSP له لارې خدمات ترلاسه کوي، سيمه ئيزه اداره بايد له غير مؤجه ځنډ پرته او د IFSP، هر ډول قانوني مرحلو د اورېدنې، او له غوښتنې وروسته په هر مورد کې د 10 ورځني ځنډ په اړه له هر ډول ناستې نه مخکې، غوښتنې رعايت کړي.

هغه ماشومان چې د IEP له لارې خدمات ترلاسه کوي، عمومي استازولي بايد له غير مؤجه ځنډ پرته او د IEP، يا د قانوني مرحلو د هرې استماعيه ناستې، قضايه ناستې او له غوښتنې وروسته په هر مورد کې د 45 ورځني ځنډ په اړه له هر ډول ناستې نه مخکې، غوښتنې رعايت کړي. د والدين په هغو حق کې چې د دغې برخې مطابق د تعليمي سوابقو د څېړنې او بياکتني حق لري، د هغوی لاندې حقوق هم شامل دي:

- د تعليمي سوابقو د تشریح او تفسير لپاره د مؤجه غوښتنې پر وړاندې د عمومي استازولي ځواب;
- د عمومي استازولي لخوا د علمي سوابقو د کاپيانو په چمتو کولو کې د پاتې راتلو په صورت کې چې له امله يې ښايي والدين په اغېزمنه توگه د څېړنې او بيا کتنې له حقونو محروم شي، له دغې ادارې څخه د يادو اسنادو غوښتنه؛ او
- د والدينو د استازي يا نماينده درلودل ترڅو د سوابقو سپړنه او بيا کتنه وکړي.

ښايي يوه عمومي استازولي داسې و انگېرې چې والدين د خپلو ماشومانو د تعليمي اسنادو د څېړلو او بيا کتلو صلاحيت لري، مگر دا چې عمومي استازولي ته ويلي شوي وي چې والدين د اجرا وړ ايالتي قوانينو مطابق حق نه لري ترڅو د دا ډول ستونزو لکه د پالنې، انفصال او طلاق مديريت وکړي.

د لاسرسي ثبت:

هره عمومي استازولي بايد د شخص د نامه، د لاسرسي د نېټې او د هغې موخې په گډون چې اشخاص کولای شي له سوابقو استفاده وکړي، له والدينو او خپلو هغو باصلاحيته کارکوونکو پرته چې راتولو شويو، مراقبت شويو، يا د IDEA د C او B برخې مطابق استفاده شويو تعليمي سوابقو ته لاسرسي لري، د اشخاصو ثبت ترسره کړي. که چېرې کوم تعليمي سوابق کې داسې موارد شامل وي چې له يوه څخه د زياتو ماشومانو په اړه معلومات ورکوي، نو د دا ډول ماشومانو والدين حق لري چې يوازې د هغو معلوماتو څېړنه او بياکتنه وکړي چې د هغوی په ماشوم او ځانگړيو مواردو پورې چې په اړه يې معلومات لري، تړاو ولري. هره استازولي بايد والدينو ته د غوښتنې پرمهال د راتولو شويو، ساتل

شويو، د عمومي استازولي لخوا استفاده شويو تعليمي سوابقو يو لېست چمتو کړي. که چېرې د اسنادو د کاپي کولو مصارف د دې لامل نه کېږي چې والدين د سوابقو د څېړنې او بياکتني له حق څخه محروم کړي، هره عمومي استازولي کولای شي د هغو تعليمي سوابقو د کاپي گانو په بدله کې چې د والدينو لپاره يې چمتو کوي يوڅه مصرف تاديه کړي. عمومي استازولي نه شي کولای د لټون يا له تعليمي سوابقو څخه د معلوماتو اخيستو په بدله کې پيسې واخلي.

د والدينو په غوښتنه د سوابقو اصلاح:

که چېرې والدين پدې باور وي چې په تعليمي سوابقو کې ثبت شوي، ساتلو شوي يا د IDEA مطابق استفاده شوي معلومات دقيق نه دي يا تېروتنې پکې شوې او يا هم د هغوی د ماشومانو له حقونو پکې سرغړونه شوې، نو والدين کولای شي له عمومي استازولي چې د معلوماتو د ساتنې مسؤليت په غاړه لري، د معلوماتو د اصلاح غوښتنه وکړي. عمومي استازولي کولای شي پرېکړه وکړي چې د غوښتنې د ترلاسه کېدو سره سم په يوه مناسب فرصت کې د والدينو د غوښتنې مطابق د معلوماتو اصلاح وکړي. که چېرې عمومي استازولي د غوښتنې مطابق د معلوماتو له اصلاح څخه انکار کوي، نو هغوی بايد والدينو ته د دغو انکار په اړه خبر ورکړي او هغوی ته په تعليمي سوابقو کې د موجوده معلوماتو په اړه د اعتراض او عدالت غوښتنې د حق په اړه معلومات ورکړي. د عدالت غوښتنې هغه جلسه چې په تعليمي سوابقو کې د معلوماتو په اړه د اعتراض په موخه ترسره کېږي، بايد د FERPA د اصولو سره مطابقت ولري، لکه څنگه چې په 34 C.F.R. §99.22 تشریح شوې ده.

عمومي استازولي د غوښتنې پرمهال، بايد والدينو ته د عدالت غوښتنې چانس ورکړي چې په تعليمي سوابقو کې د موجوده معلوماتو په اړه عدالت غوښتنه وکړي ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې ياد موارد غلط، اشتباه او د ماشوم د حقونو او شخصي حریم سره په تضاد کې نه دي. که چېرې د اعتراض يا عدالت غوښتنې په پايله کې، عمومي استازولي پرېکړه کوي چې معلومات دقيق نه دي او يا هم اشتباه پکې موجوده ده او يا هم د ماشوم له شخصي حریم او نورو حقونو څخه پکې سرغړونه شوې، نو عمومي استازولي بايد د غوښتنې مطابق معلومات اصلاح او والدينو ته په دې اړه په ليکلې بڼه خبر ورکړي. که چېرې د عدالت غوښتنې په پايله کې عمومي استازولي پرېکړه کوي چې معلومات دقيق نه دي، يا اشتباه پکې ده او يا هم د ماشوم له شخصي حریم او نورو حقونو پکې سرغړونه شوې، نو هغوی بايد والدينو ته د سوابقو د ساتنې په برخه کې د هغو حقونو په اړه معلومات ورکړي چې له مخې يې د ماشوم ساتنه کېږي، او همدارنگه د هغې بيان په اړه چې د معلوماتو په اړه پېښېښي کوي يا د عمومي استازولي د پرېکړو په وړاندې د مخالفت په اړه دلائل وړاندې کوي.

هر هغه تشریحات چې ستاسو د ماشوم سوابقو کې درج کېږي بايد:

- د عمومي استازولي لخوا د ماشوم د سوابقو په حيث وسائل شي ترهغه چې سوابق يا د سيالۍ برخه د عامه ادارې لخوا ساتل کېږي.
- تشریحات ټولو هغو ډلو ته وړاندې شي کومې چې د ماشوم د سوابقو يا د اختلافي مواردو د کاپي گانو غوښتنه کوي.

د معلوماتو د له منځه وړلو لپاره طرز العملونه:

له عمومي استازولي څخه غوښتل کېږي چې د شخصي معرفت اړونده ټولو شويو، ساتل شويو او يا د IDEA لاندې استفاده شويو معلوماتو د نشتون په صورت کې والدينو ته خبر ورکړي. دا معلومات بايد د والدينو د غوښتنې سره سم له منځه يوړل شي. نو د هغو ماشومانو لپاره چې د B برخې مطابق د زده کړې ځانگړي خدمات ترلاسه کوي، بايد د هغوی سوابق په دايمي توگه ثبت او وساتل شي او د ماشوم نوم، آدرس، د تلفون شمېره، نمرې، د حاضرۍ سابقه، نيول شوي صنفونه، بشپړې شوې درجې، او د بشپړېدو کال بدون له محدودیتونو څخه ثبت شي. په مشابه ډول، د هغو ماشومانو لپاره چې د C برخې مطابق لومړنۍ روزنې ترلاسه کوي، بايد د هغوی سوابق په دايمي ډول ثبت او وساتل شي او د ماشوم نوم، د زېږېدو نېټه، د والدينو د اړیکو معلومات (د هغوی آدرس او د تلفون شمېرې)، د خدماتو د

تنظيموونکو او د EIS د چمتو کونکو نومونه، او د خروج اړونده معلومات (لکه: د خارجېدو کال او د ماشوم عمر، او د خارجېدو په وخت کې د نيول شوي پروگرام نوم) بدون له محدوديتونو څخه ثبت شي.

د ماشومانو حقونه:

د FERPA د مقرراتو مطابق، د ماشوم د زده کړې د سوابقو اړونده د والدينتوب حقونه هغه وقت ماشوم ته لېږدول کېږي کله چې هغه 18 کلن شي، مگر دا چې د ماشوم معلوليت د دې سبب شي چې ايالتي قوانين په هغه باندې تطبيق نه شي. که چېرې د والدينو هغه حقوق چې د IDEA د B برخې لاندې راځي، هغو ماشومانو ته ولېږدول شي چې قانوني سن ته رسېدلي، نو د IDEA د محرميت اړونده غوښتنې هم بايد ماشوم ته ولېږدول شي. نو عمومي استازولي بايد د IDEA مطابق هره اړينه خبرتيا والدينو او ماشوم ته چمتو کړي. د نورو مشخصو معلوماتو لپاره لطفاً "په قانوني سن کې د والدينتوب د حقوقو انتقال" ته مراجعه وکړئ.

د انطباط اړونده معلومات

کېدای شي عمومي استازولي له ماشوم سره د اوسنيو يا پخوانيو شويو انطباطي کړنو يوه بيانیه د هغه په سوابقو کې درج کړي او انطباطي معلومات انتقال کړي. دا انطباطي معلومات بايد هغه کچه وي کوم چې د غير معلولو ماشومانو په سوابقو کې شامل او انتقال شوي دي. په دې بيانیه کې کېدای شي د ماشوم اړونده انطباطي کړنې چې انطباطي اقدام ته اړتيا لري، د ترسره شوي انطباطي اقدام تشریحات، او يا نور هغه معلومات چې د ماشوم او د هغه سره د اړونده کسانو د خونديتوب په اړه وي، درج شي. که چېرې ماشوم له يو ښوونځي څخه بل ته تبدیلیږي، نو د هغه د ټولو سوابقو په انتقال کې بايد د ماشوم اوسنی EIP او له هغه سره د اوسنيو او پخوانيو شويو انطباطي کړنو بيانیه دواړه شامل وي.

د معلوليت لرونکو ماشومانو لپاره انطباطي امور

IEP

34 C.F.R. §§ 300.530 - 300.536

لاندې معلومات د هغو معلولو ماشومانو په هکله دي کوم چې عمر يې له 3 تر 21 کلنۍ دی، او د تمديد شوې IFSP او يا IEP څخه خدمات ترلاسه کوي.

که چېرې عمومي استازولي د هغوی له ماشوم سره کومه مشخصه انطباطي کړنه ترسره کوي، د ماشوم والدين د مشخصو طرز العملونو او نگهدارۍ حقوق لري. د 34 C.F.R. § 300.530(d) مطابق، وروسته له دې چې يو ماشوم د زده کوونکو د چلند له کود څخه د سرغړونې لپاره په يو ښوونيز کال کې له 10 ورځو څخه زيات له ښوونځي څخه ایستل کېږي نو عمومي استازولي بايد هغه ته ښوونيز خدمات چمتو کړي.

تعريفونه:

په دې برخه کې، لاندې تعريفونه تطابق کوي:

- کنټرول شوي مواد د هغو درملو په مانا دي کوم چې د کنټرول شویو موادو د قانون (c) 202 برخې په I, II, III, IV یا V بند کې مشخص شوي دي. (21 U.S.C. 812(c))
- غیر قانوني درمل کنټرول شوي مواد دي خو هغه مواد نه دي پکې شامل کوم چې د یو مجاز روغتیایي متخصص تر نظارت لاندې په قانوني ډول ساتل کېږي او استفاده کېږي، او یا د IDEA د کومې بلې ادارې مطابق او یا هم د فدرالي قانون د مادو لاندې په قانوني ډول استفاده او ساتل کېږي.
- وسله په هغه مانا ده کوم چې د متحده ایالاتو د کود د 18 م عنوان د 930 مې برخې د (g) بند په دویم پراګراف کې د "خطرناکې وسلې" په نوم یاده شوې ده.
- د بدن جدي زخم په هغه مانا دی کوم چې د متحده ایالاتو د کود د 18 م عنوان د 1365 مې برخې د (h) بند په دریم پراګراف کې د "د بدن جدي زخم" اصطلاح ورته کارول شوې ده.

د ښوونځي د کارکوونکو صلاحیتونه:

کله چې د درج کولو په برخه کې بدلون د ډسپلین اړونده الزاماتو سره سم رامینځته کېږي د ښوونځي کارمندان ممکن د قضې په اساس هر ډول ځانګړي شرایط گونډې گونډې په پام کې ونیسي، نو پدې صورت کې د معلولیت لرونکي ماشوم لپاره مناسبه ده چې د ښوونځي له مقرراتو سرغړونه وکړي.⁽⁷⁾

د ښوونځي کارکوونکي کولای شي یو معلول ماشوم د هغه له فعلی موقعیت څخه یو مناسب بدیل تعلیمي مرکز، بل تعلیمي مرکز، یا له 10 درسي ورځو د زیاتې مودې لپاره د ښوونځي د مقرراتو د تطبیق په برخه کې د ارزونې لپاره په تعلیق کې وساتي، تر هغې چې هغوی د روغو ماشومانو لپاره دا ډول اقدامات ترسره کړي، او د بېلابېلو سرغړونو له امله په هماغه تعلیمي کال کې له 10 پرلپسې درسي ورځو څخه د زیاتې مودې لپاره له استوګنځای څخه ایستل (تر هغې چې دغه ایستل د 300.536 § د استوګنې په ځای کې د بدلون لامل نه شي).⁽⁸⁾

که چېرې هغه چلند چې د زده کوونکو له اخلاقي کود څخه سرغړونه ګڼل کېږي د ماشوم د معلولیت ښکارندويي نه کوي (لاندې د معلولیتي ښوونو قانون وګورئ)، او په استوګنځي کې د انطباضي چلند په برخه کې تر 10 درسي ورځو پورې بدلون نه رامنځ ته کېږي، د ښوونځي کارکوونکي کولای شي د دا ډول معلولیت لرونکي ماشومانو پر وړاندې په عین طریقې سره په عین وخت کې هغه انطباضي طرز العملونه پلي کړي چې په یوه غیر معلول ماشوم باندې پلي کېږي، البته له هغو خدماتو په استثنا سره چې ښوونځي یې باید د ماشوم لپاره چمتو کړي لکه څنګه چې لاندې یې د خدماتو دعرضې په برخه کې تشریح شوې ده.⁽⁹⁾ د ماشوم د IEP ټیم د دا ډول خدماتو لپاره د زده کړې منځ مهاله شرایط ټاکي.⁽¹⁰⁾

وروسته له هغې چې یو معلولیت لرونکی ماشوم په عین تعلیمي کال کې د 10 ورځو لپاره له خپل فعلی ځای څخه بل ځای ته استول کېږي، له استول کېدو وروسته د هرې ورځې په جریان کې عمومي استازولي باید د خدماتو د عرضې په برخه کې د لاندې تشریحاتو مطابق د اړتیا تر حده خدمات وړاندې کړي.⁽¹¹⁾

⁽⁷⁾ 34 CFR § 300.530(a).

⁽⁸⁾ 34 CFR § 300.536 (b)(1).

⁽⁹⁾ 34 CFR § 300.530(c).

⁽¹⁰⁾ Id.

⁽¹¹⁾ 34 CFR § 300.530(b)(2).

د ټولو هغو ماشومانو لپاره د انطباطي پاليسي د اړتياو مطابق، چې له عامه وړکتون څخه د مخه پروگرامونو، وړکتونونو، لومړي او دوهم ټولگي کې دي، ښايي د انطباط له مخې يوازې هغه وخت بل ځای ته انتقال شي کله چې د ښوونځي اداره د خپلو اروا پوهانو او نورو د رواني روغتيا اړونده متخصصينو سره په مشورې سره مشخصوي چې د ټولو زده کوونکو يا کار کوونکو لپاره بلقوه گواښ شتون لري چې د لومړني روزني او ملاتړ له لارې کمېدې يا له منځه تلې نه شي. په داسې يوه حالت کې، انطباط يا د ښوونځي اداره په چټکه توگه د زده کوونکي والدينو يا پالونکو سره اړيکه ونيسي. سربېره پردې، ښايي د هرې داسې پېښې په صورت کې ماشوم تر پينځو تدريسي ورځو د زياتې مودې لپاره تبعيد نه شي.

هغه ماشومان چې په عامه وړکتون، وړکتون، لومړي يا دوهم ټولگي کې دي، ښايي په منظمه توگه د پينځه څلورېشتو تدريسي ورځو يا د فدرالي قوانينو (COMAR 13A.08.01.11) مطابق له هغې څخه د زياتې مودې لپاره تبعيد شي.

خدمتونه:

يو معلوليت لرونکی ماشوم چې د ښوونځي له 10 ورځو يا لږ وخت لپاره د ښوونځي له اوسني ځای څخه لرې کيږي يوازې د خدماتو مستحق دی که عامه اداره يو روغ ماشوم ته وړاندې کوي څوک چې په ورته ډول لرې شوی دي.

يو معلوليت لرونکی ماشوم چې د ښوونځي له 10 څخه د زياتو ورځو لپاره د ماشوم له اوسني ځای څخه لرې کيږي او چلند د ماشوم معلوليت نه څرگندوي (د څرگندتيا ټاکل وگوري)، يا څوک چې د ځانگړي شرايطو لاندې لرې کيږي (ځانگړي شرايط وگورئ) بايد: (12)

1. د زده کړې خدماتو ترلاسه کولو ته دوام ورکړئ (FAPE شتون لري)، ترڅو ماشوم وکولای شي د عمومي زده کړې نصاب کې برخه واخلي، که څه هم په بل ترتیب کې (دا ممکن د لنډمهاله بدیل ښوونې سیستم وي)، او د ماشوم په IEP کې ټاکل شوي اهدافو پوره کولو په لور پرمختگ؛ او
2. د مناسب په توگه، د عملي چلند ارزونه، او د چلند مداخلې خدمات او تعدیلات ترلاسه کړئ، کوم چې د چلند سرغړونې په نښه کولو لپاره ترتیب شوي ترڅو داسې بیا پېښ نشي.

وروسته له هغه چې معلوليت لرونکی ماشوم په ورته تعليمي کال کې د 10 ښوونځي ورځو لپاره د خپل اوسني ځای څخه لرې شوی وي، او که اوسنی لرې کول په 10 يا د لږ ښوونځي ورځو لپاره وي او که لرې کول په ځای کې بدلون نه وي (لاندې تعريف وگورئ)، بيا د ښوونځي کارکوونکو، د ماشوم لږترلږه د يوه ښوونکي سره په مشوره، هغه حد مشخص کړئ چې د کومې کچې خدماتو ته اړتيا وي ترڅو ماشوم د عمومي زده کړې نصاب کې برخه واخلي، که څه هم په بل ترتيب کې، او د ماشوم په IEP کې ټاکل شوي اهدافو پوره کولو په لور پرمختگ. که لرې کول د ځای بدلون وي (د ډيسپلين ليرې کولو له امله د ځای پرځای کيدو بدلون وگورئ)، د ماشوم IEP ټيم مناسب خدمات ټاکي ترڅو ماشوم د عمومي زده کړې نصاب کې برخه واخلي، که څه هم په بل ترتيب کې (دا ممکن يو لنډمهاله د زده کړې ځای وي)، او د ماشوم په IEP کې ټاکل شوي اهدافو پوره کولو په لور پرمختگ.

د پريکړې څرگندونه

د ښوونځي په 10 ورځو کې د چلند له قانون څخه سرغړونې له امله د ځای بدلون پريکړه، والدين او ماشوم د IFSP ټيم يا IEP ټيم بايد د ماشوم دوسيه کې ټول اړونده معلومات بياکتنه وکړي، پشمول د هغه/هغې IFSP يا IEP، د ښوونکي څارنه او د والدينو لخوا هر اړونده چمتو شوي معلومات، ترڅو مشخص کړي چې ايا په پوښتنو کې چلن دا و:

- د ماشوم معلوليت ته سبب کېدل يا مستقيم او کافي اړيکې درلودل؛ يا

(12) 34 CFR § 300.530(d).

- د عامه ادارې د ماشوم IFSP يا IEP پلي کولو کې ناکامي مستقيماً پای لې. (13)
- که چېرې د IEP ټيم پريکړه وکړي چې پورتنی بيانونه د اجرا وړ دي، چلند به د ماشوم معلوليت څرگند شي. (14) ددې برسیره، که د IEP ټيم پريکړه وکړي چې د پوښتنې لاندې د ماشوم د IEP په پلي کولو کې د LEA د ناکامي مستقيم پایله وه، LEA بايد د دې نيمگړتياو د لرې کولو لپاره سمدستي اقدامات وکړي. (15)
- که چېرې چلند د ماشوم معلوليت څرگند کړي، نو د IFSP ټيم يا د IEP ټيم هم بايد: (16)
 - د چلند عملي فعاليت ارزونه ترسره کړي او د ماشوم لپاره د چلند مداخلې پلان پلي کړي، که عامه اداره مخکې داسې نه وه کړي، او د ماشوم لپاره د چلند مداخلې پلان پلي کړي؛
 - د ماشوم چلند مداخلې پلان بيا اکتنه وکړي که چېرې هغه/ هغې دمخه داسې پلان لري او ترميم يې کړي، د چلند په نښه کولو لپاره اړين دي؛ (17)
 - ماشوم هغه ځای ته راستون کړي چې له هغه ځایه هغه/ هغې ليرې شوی و، پرته لدې چې والدين او عامه اداره د ماشوم د سلوک مداخلې پلان ترميم کولو برخې په توگه د ځای پر ځای کېدو بدلون سره موافق وي، په استثنا د دې په ځای چې ماشوم د مخدره توکو، وسلو يا جدي جسماني ټپي کېدو لپاره د لنډمهاله بدیل د زده کړي ځای ته لېږدول شوی وي. (18)

ځانگړي شرايط:

- د ښوونځي کارکونکو کولی شي يو ماشوم د 45 ورځو لپاره لنډمهاله د زده کړي ځای ته لېږدوي پرته لدې چې دې چلند د ماشوم معلوليت څرگند کړي، که چېرې ماشوم:
- په ښوونځي کې يا ښوونځي ته، د ښوونځي په انگر کې، يا د ښوونځي فعاليت يا د دولت يا محلي عامه ادارې د واک لاندې سيمو کې وسله لېږدوي (19)
 - په ښوونځي کې، د ښوونځي په انگر کې، يا د ښوونځي فعاليت کې چې د دولت يا محلي عامه ادارې تر واک لاندې ده، په پوهه د غیرقانوني درملو درلودل يا کارول، يا د کنټرول شوي موادو پلور يا غوښتنه کوي؛ (20) يا
 - په يو بل شخص کې د ډیر جسماني زیان لامل شوی دی کله چې په ښوونځي کې، د ښوونځي په انگر کې، يا د ښوونځي فعاليت کې چې د دولت يا محلي عامه ادارې تر واک لاندې دی، شتون لري. (21)
- د IEP ټيم د لرې کولو لپاره لنډمهاله بدني د زده کړي ځای ټاکي چې د ځای پر ځای کولو بدلونونه دي، او لرې کول د اضافي واک او ځانگړي شرايطو فرعي سرليکونو لاندې.

(13) 34 CFR § 300.530(e)(1)(i-ii).

(14) 34 CFR § 300.530(e)(2).

(15) 34 CFR § 300.530(e)(3).

(16) 34 CFR § 300.530(f)(1).

(17) 34 CFR § 300.530(f)(1)(ii).

(18) 34 CFR § 300.530(f)(2).

(19) 34 CFR § 300.530(g)(1).

(20) 34 CFR § 300.530(g)(2).

(21) 34 CFR § 300.530(g)(3).

د ځای پرځای کولو بدلون:

د يو معلوليت لرونکي ماشوم له اوسني تعليمي ځای څخه د لرې کولو موخو لپاره، د ځای پرځای کيدو بدلون رامینځته کيږي که چېرې:

- لرې کول په يو تعلیمي کال کې له 10 څخه د پرله پسې ورځو لپاره دي؛ یا
- ماشوم د يو لړ لرې کولو سره مخ شوی چې یوه بیلگه جوړوي څه چې لرې کول يې په يو تعلیمي کال کې له 10 څخه ډیر د ښوونځي ورځې دي؛ د ماشوم چلند په تېرو پېښو کې د ماشوم چلند سره د پام وړ ورته دی چې د لرې کولو لړۍ پایله درلوده؛ او د هرې لرې کولو اوږدوالي په څېر د ورته اضافي فکتورونو له امله، د ماشوم لرې کولو ټول وخت، او یو بل ته د لرې شوي توکو نږدې کول.

عامه اداره د قضیې په اساس قضیه ټاکي که د لیرې کولو نمونې د ځای بدلون رامینځته کوي. دا پریکړه د ټاکل شوي پروسي او قضايي پروسو له لارې بیاکتني ته اړتیا لري. کله چې یو ماشوم د 10 ورځو څخه ډیر ښوونځي څخه لرې شي، نو دا د ځای په ځای کیدو بدلون لامل کیږي، ایا چلند د معلولیت څرگندونه ده، یا کله چې یو ماشوم د مخدره توکو، وسلو یا جدي جسماني تپ لپاره لنډمهاله د زده کړې ځای (IAES) څخه لرې شي. ماشوم خپلو خدماتو ته دوام ورکوي ترڅو دا وړتیا ورکړي چې د عمومي زده کړې نصاب کې برخه واخلي که څه هم په بل ترتیب کې او د هغه/هغې IEP کې ټاکل شوي اهدافو لاسته راوړل پرمختګ ته وده ورکوي. ماشوم باید د مناسب چلند سره سم، د چلند عملي چلند ارزونه او د چلند مداخلې خدمات او تعدیلات هم ترلاسه کړي چې د چلند د سرغړونې په نښه کولو لپاره ترتیب شوي ترڅو دا تکرار نشي. د IEP ټیم مناسب خدمات او موقعیت ټاکي چېرې چې خدمات به چمتو شي.

د انضباطي عمل غوښتنه:

که چېرې د معلولیت لرونکي ماشوم والدين د څرګند پریکړې په اړه پریکړې سره موافقه ونلري یا د انضباطي دلایلو له مخې د ځای پرځای کولو په اړه پریکړې سره موافق نه وي، والدين کولی شي د پروسي شکایت د اداري استماعیه غونډه دفتر (OAH) او عامه ادارې سره ثبت کړي. (22)

که عامه اداره په دې باور وي چې د ماشوم اوسني ځای ساتل د پام وړ احتمال لري ماشوم یا نورو ته زیان ورسوي، عامه اداره ممکن د OAH او والدين سره د مرحلې پروسي شکایت وکړي. کله چې په دې برخه کې د استماعیه غونډه غوښتنه وشي، پرته لدې چې والدين او LEA په لیکلي ډول د پریکړې ناستې معاف کولو یا د مینځګړیتوب پروسي کارولو سره موافقه

وکړي، د حل ناسته باید د 7 ورځو په جريان کې د شکایت پروسي د شکایاتو ترلاسه کولو وروسته پېښ شي. د استماعیه غونډه پروسي ممکن پرمخ ولاړ شي پرته لدې چې موضوع د شکایتونو د رسید په 15 ورځو کې د دواړو خواو رضایت ته حل نه شي.

د اداري قانون قاضي (ALJ) د ټاکل شوې استماعیه غونډه پروسي ترسره کوي. هرکله چې د پورته پریکړو په اړه د استماعیه غونډه غوښتنه وشي، استماعیه غونډه باید ګړندی او د 34 CFR § 300.532(c) سره مطابقت ولري؛ استماعیه غونډه باید د نیټې څخه د 20 ښوونځي ورځو په جريان کې ترسره شي ځکه چې د پروسي شکایت درج شوی، او د استماعیه غونډه مامور باید د استماعیه غونډه وروسته د 10 ښوونځي په ورځو کې پریکړه وکړي.

د انضباطي غوښتنې په اړه پریکړه کولو کې، ALJ ممکن:

- ماشوم هغه ځای ته بېرته راستون کړي چې له هغه ځایه څخه لرې شوی و؛ یا
- د 45 ورځو څخه زیات د ښوونځي لپاره مناسب موقتي بدیل د زده کړې ځای ته د ماشوم ځای په ځای کولو امر ورکړي که چېرې ALJ پریکړه

(22) 34 CFR § 300.532(a).

وکړي چې د ماشوم اوسني ځای ساتل د پام وړ احتمال لري ماشوم یا نورو ته زیان ورسوي.

- هره پریکړه چې د دې برخې پورې اړوند د گړندي پروسې د استماعیه غونډه په اړه شوي، د 34 CFR § 300.514 سره مطابقت لري.⁽²³⁾

یادونه: پورتنۍ کړنلار ممکن تکرار شي، که چېرې LEA باور ولري چې اصلي ځای ته د ماشوم بیرته راستنیدل د پام وړ احتمال لري چې ماشوم یا نورو ته زیان ورسوي.⁽²⁴⁾

کله چې د والدینو یا اولسي اژانس لخوا د قانوني پروسې غوښتنه وشي، ماشوم د ALI د پرېکړې د څنډ په ترڅ کې یا د مقرر وخت پای ته رسېدو پورې په یو بدیل انتقالي تعلیمي ځای کې پاتې کېږي پدې شرط (چې د 45 تعلیمي ورځو څخه زیات نه وي)، کوم یو چې لومړی شي، تر هغې چې والدین او اولسي اژانس کومه بله موافقه وکړي.

ماشوم لاهم د غوره کیدو وړ نه دی ټاکل شوی

هغه ماشومان چې د ځانگړي زده کړې لپاره شرایط لرونکي ندي او څوک چې په داسې چلند کې ښکېل دي چې د کوم قواعدو یا مقرراتو څخه سرغړونه کیدی شي د چمتو شوي هر ډول ساتنې ادعا وکړي، که چېرې عامه اداره پوهه ولري چې ماشوم د چلند له پېښیدو دمخه معلولیت درلود.

عامه اداره پوهه لري که چېرې، مخکې له دې چې چلند د انضباطي عمل پایله ولري:

- والدین په لیک کې اندیښنه څرگنده کړي، چې د دوی ماشوم ځانگړي تعلیم او اړونده خدماتو ته اړتیا لري، د عامه ادارې نظارت کونکي یا اداري کارکونکو ته، یا د ماشوم ښوونکي؛
- والدین د ارزونې غوښتنه وکړي؛ یا
- د ماشوم ښوونکي یا د ښوونځي نورو کارکونکو د چلند د نمونې په اړه ځانگړي اندیښنه څرگنده کړي چې د ماشوم لخوا په مستقیم ډول د ځانگړي تعلیم ریس یا د عامه ادارې نورو نظارت کارکونکو ته ښودل شوی.

عامه اداره د پوهې درلودل نه گنل کېږي که چېرې:

- والدین عامه ادارې ته اجازه ورکړه چې خپل ماشوم و ارزوي؛
- والدین عامه ادارې ته د ځانگړي زده کړې خدماتو وړاندې کولو ته اجازه نه ورکوي؛ یا
- ماشوم ارزیابي شوی او ټاکل شوی چې هغه د ماشوم په توگه د IDEA پر اساس معلولیت نه درلود.

که عامه اداره پوهه نه وي چې ماشوم د انضباطي اقدام څخه دمخه معلولیت لري، ماشوم ممکن د ورته انضباطي اقداماتو سره مخ شي لکه یو ماشوم چې معلولیت نلري چې ورته چلند کې ښکېل وي.

که چېرې یو والدین د ارزونې لپاره غوښتنه وکړي، د مهال ویش په جریان کې چې د دوی ماشوم د انضباطي اقداماتو تابع وي، ارزونه باید گړندی شي. د پایلو په تمه، ماشوم لاهم په تعلیمي ځای کې پاتې دی چې د ښوونځي چارواکو لخوا ټاکل شوی. که، د عامه ادارې ارزونې او د والدین لخوا چمتو شوي معلوماتو پراساس، ماشوم ټاکل شوی چې معلول ماشوم وي، عامه اداره باید ځانگړي زده کړې او اړوند خدمات چمتو کړي او د معلولیت لرونکو ماشومانو د سپلین پورې اړوند ټولې کړنلار ساتنې پلي شي.

⁽²³⁾ 34 CFR § 300.532(c)(5).

⁽²⁴⁾ 34 CFR § 300.532(b)(3).

د قانون پلي کوني او قضايي چارواکو لخوا راجع کول او عمل

IDEA عامه ادارې مناسبو چارواکو او د قانون پلي کونکو ته د جرم راپور ورکولو څخه منع کوي. قضايي چارواکي ممکن د معلولیت لرونکي ماشوم لخوا ترسره شوي جرمونو لپاره د فدرالي او بهرنیو چارو قانون پلي کولو کې خپل مسؤلیتونه عملي کړي. هر هغه اداره چې د جرم په اړه راپور ورکوي باید د ماشوم د ځانګړي زده کړې او د ډسپلیني ریکارډونو کاپي مناسب چارواکو ته د کورنۍ تعلیمي حقونو او محرمیت قانون (FERPA) لخوا اجازه ورکړل شوي حد ته ورسوي.

په عامه لګښت په خصوصي ښوونځيو کې د ماشومانو لپاره د والدینو سره اړوند يو طرفه لپرد

IEP

34 CFR § 300.148

IDEA عامه ادارې ته اړتیا نلري چې د زده کړې لګښت لپاره پيسې ورکړي، د لومړني مداخلې یا ځانګړي زده کړې او اړوند خدماتو په شمول په یوه خصوصي ښوونځي کې د معلولیت لرونکي ماشوم لپاره که چېرې عامه اداره وړی مناسب عامه زده کړه (FAPE) چمتو کړي او والدین غوره کړی ترڅو خپل ماشوم په یوه خصوصي ښوونځي کې ځای په ځای کړي.

IDEA عامه ادارې ته اړتیا نلري چې د زده کړې لګښت، د ځانګړي تعلیم او اړونده خدماتو پشمول په خصوصي ښوونځي کې د معلولیت لرونکي ماشوم لپاره تادیه وکړي که چېرې عامه اداره وړی عامه زده کړې (FAPE) چمتو کړي او والدین یې غوره کړي ترڅو خپل ماشوم په یوه خصوصي ښوونځي کې ځای په ځای کړي. په هر صورت، عامه اداره باید د ماشوم د فدرالي مقرراتو سره سم، د والدینو لخوا خصوصي ښوونځیو کې د ماشومانو په نفوس کې شامل کړي.

د FAPE شتون او مالي مسؤلیت په اړه د والدینو او عامه ادارې ترمنځ اختلاف د IDEA لاندې شکایت پروسې پورې اړه لري. مهرباني وکړئ د نورو مشخصو معلوماتو لپاره "د اختلافاتو حل" ته مراجعه وکړئ.

که چېرې معلولیت لرونکی ماشوم مخکې د عامه ادارې تر واک لاندې ځانګړي تعلیم او اړوند خدمات ترلاسه کړي وي، او والدین خپل ماشوم د عامه ادارې د رضایت یا راجع کولو پرته په خصوصي ښوونځي، ابتدایه، یا ثانوي ښوونځیو کې شامل کړي، ALJ یا محکمه، کی دای شي عامه ادارې څخه غوښتنه وکړي چې د دې نوم لیکنې لګښت لپاره والدینو ته تادیه وکړي که چېرې ALJ یا محکمه ومومي چې عامه ادارې د نوم لیکنې دمخه ماشوم ته په وخت سره FAPE چمتو نه کړي، او دا چې خصوصي ځای پرځای کول مناسب دي. یوه ALJ یا محکمه ممکن ستاسو والدین موقت مناسب وګوري حتی که دا د دولتي ادارو لخوا چمتو شوي تعلیم لپاره دولتي معیارونه پوره نکړي.

د تاديواتو محدوديت:

تاديواتو ممکن د ALI يا محکمه لخوا کم او يا رد شي که چېرې:

- د IEP په وروستي ناسته کې والدين مخکې لږې چې خپل ماشوم له عامه ښوونځي څخه ليرې کړي، والدين د IEP ټيم ته خبرداري ورکړې چې دوی د FAPE چمتو کولو لپاره د عامه ادارې لخوا وړانديز شوی ځای ردوي، پشمول د دوی د انديښنو بې انول او د دوی د ارادې څرگندول چې په عامه لگښت د دوی خصوصي ښوونځي کې د ماشوم نوم لیکنه کوي؛ يا
- لږترلږه لس (10) کاري ورځې (پشمول د هرې کاري ورځې چې په رخصتۍ کې پېښيږي) مخکې لږې چې والدين خپل ماشوم له عامه ښوونځي څخه لري کړي، والدين عامه ادارې ته د خپل ماشوم د لري کولو په اړه لیکلي خبرتيا نه ورکوي، د دوی د ماشوم عامه ځای په اړه د دوی انديښنو په شمول؛ يا
- که دمخه والدين خپل ماشوم له عامه ښوونځي څخه لري کړي، عامه ادارې والدين خبر کړي، د هغه ماشوم د ارزونې لپاره د هغې مخکې نې لیکلي خبرتيا غوښتنو له لارې (د ارزونې هدف بيان په شمول چې مناسب او معقول و)، مگر والدين خپل ماشوم د ارزونې لپاره چمتو نه کړي؛ يا
- د والدينو کړنو ته په درناوي د قضاوت موندلو غږ معقولیت.

پورتي توضح شوي توضحاتو سره، د بېرته ورکولو لگښت:

- د والدين د ورته خبرتيا په چمتو کولو کې پاتې راتللو لپاره به کم يا منع نشي، که:
 - عامه ادارې د والدين د خبرتيا ورکولو څخه منع کړي،
 - والدين د IDEA خبرتيا غوښتنو سره سم پورته ياد شوي لیکلي خبرتيا نه وه ترلاسه کړي،
 - د خبرتيا غوښتنو سره عمل به احتمال ماشوم ته فزیکي زیان ورسوي، او
- کېدای شي، د محکمې يا د ALI په اختیاري کې، د دې ډول خبرتيا په ورکولو کې د پاتې راتلو له امله کم او يا انکار نشي او:
 - والدين سواد نلري او نه په انگلیسي لیکلي شي، يا
 - لکه څنګه چې پورته يادونه وشوه د يادداشت سره موافقت به احتمال ماشوم ته جدي احساساتي زیان ورسوي.

د والدينو د مسؤليتونو انتقال

د لوی عمر پر مهال

IEP

34 CFR § 300.520

په مریلی نډ کې، د والدينو حقونه د لوی عمر معلولیت لرونکو ماشومانو ته نه لېږل کېږي، پرته له محدودو شرایطو لاندې.

د مریلی نډ قانون سره سم، په ځینو محدودو شرایطو کې، د IDEA قوانین لاندې والدين ته ورکړل شوي ټول حقونه باید معلول ماشوم ته انتقال شي دا لېږد هغه وخت پېښېږي کله چې ماشوم 18 کلن عمر ته ورسېږي، مگر دا چې ماشوم د ایالت تر قانون لاندې د ناتوان حکم پرې شوی وي او اسناد شتون ولري چې:

- والدين موجود نه وي یا نامعلوم دي، او ماشوم د والدين حقونه غوښتنه وکړي چې دې ته وسپارل شي بی له دا چې د والدين وکیل ټاکل شوی وي؛
- والدين د ماشوم لپاره د ځانگړي تعلیم پرېکړې پروسې کې نه وي اخیستې، د تیر کال په جریان کې د عامه ادارې لخوا د والدين ښکیلتیا لپاره د مکرر هڅې وروسته،
- والدين د ځانگړي زده کړې پرېکړې کولو پروسې کې په ټاټوب سره برخه اخیستنه رد کړي وي.
- والدين نشي کولی د ځانگړي زده کړې پرېکړې کې د اوږدې مودې بستر کېدل، تنظیمی کار، یا جدي ناروغی له امله برخه واخلي او یا دا چې والدين دواړه ماشوم ته د حقونو لېږد سره موافقه کړي وي.
- والدين نشي کولی د ځانگړي زده کړې پرېکړې پروسې کې د ځانگړي غږ معمولی شرایط له امله چې د دوی کنترول څخه بهر وي برخه واخلي، او والدين ماشوم ته د حقونو د لېږد سره موافق وي. یا
- ماشوم د والدين کور څخه بهر ژوند کوي او د کومې عامه ادارې د مراقبت یا پاملرنې لاندې نوي.

که چېرې د معلولیت لرونکي ماشوم والدين، کوم چې ماشوم ورسره تړاو لري، ماشوم ته په 18 کلنۍ کې د حقونو لېږد سره موافقه ونه کړي، او ماشوم د ایالت تر قانون لاندې ناتوان گڼل شوی نه وي، دواړه خوا کولی شي یوه قانونی شکایت ثبت کړي ترڅو معلومه شي چې ای ادا حقونه باید انتقال شي که نه.

که چېرې معلولیت لرونکی ماشوم د فدرالي او ایالت قانون او مقرراتو سره سم د والدين وکیل لخوا استازیتوب شوی وي، نو عامه اداره باید هر اړین لیکل شوی خبرتیا د فدرالي او ایالتی مقرراتو سره سم ماشوم او د والدين وکیل دواړو لپاره چمتو کړي. نور ټول حقونه چې د IDEA قوانین لاندې د والدين وکیل ته ورکړل شوي وي، باید ماشوم ته یې وسپاري که چېرې ماشوم د ایالتی قانون له مخې د ناتوان نوی گڼل شوی او ماشوم غوښتنه وکړي چې دا حقونو ورکړل شي.

د اختلافاتو حل

IEP او IFSP

34 CFR §§ 300.506-300.516 and 34 CFR §§ 303.430-303-434 and §§ 303.440-303.449

لاندې کړنلارې د والدينو او عامه ادارو لپاره موجود پروسې تشریح کوي چې د ماشوم د لمرني خدماتو مداخلې

يا ځانگړي زده کړې برناځي او اړوند خدماتو، د ناخوالو حلولو لپاره، او د وړتيا په شمول، شاملې دي. پدې انتخابونو کې منځگړيتوب، ايالتي شکايت، او قانوني شکايت شاملې دي.

منځگړيتوب

منځگړيتوب د ټولو خواو لپاره داوطلبانه پروسه ده چې کولای شي د معلوليت لرونکې ماشوم والدينو او عامه ادارې لخوا چې د ماشوم د تعليم مسوليت په غاړه لري وکارول شي ترڅو د IDEA د B برخې اړوند کومې شخړې او د ټاکلي قانوني شکايت د ثبوتولو په شمول هوارې کړي.⁽²⁵⁾ منځگړيتوب ممکن د والدينو يا عامه ادارې لخوا غوښتنه وشي.⁽²⁶⁾

که د IEP / IFSP ټيم د غونډې په جريان کې والدين د ماشوم له IEP / IFSP يا ماشوم ته چمتو شوي ځانگړي زده کړې خدماتو سره موافق نه وي، د IEP / IFSP ټيم بايد والدينو ته په غير رسمي او ساده ژبه لارښوونې چمتو کړي:

- د مينځگړيتوب غوښتنې لپاره د والدين حق په اړه يو شفاهي او ليکلي توضيحات وړاندې شي؛
- د اړيکې معلومات، د تليفون شميرې پشمول چمتو شي، کوم چې والدين وکولی شي د مينځگړيتوب پروسې په اړه نور معلومات ترلاسه کولو لپاره يې وکاروي؛ او
- په سيمه کې د وړيا استازيتوب او نور وړيا يا ټيټ لگښت قانوني او اړوند خدماتو په اړه معلومات چمتو شي.

والدين کولای شي د مينځگړيتوب په اړه معلوماتو غوښتنه وکړي چې د دوی په مورنۍ ژبه کې وژباړل شي. که چيرې په محلي ښوونځي کې د والدينو په مورنۍ ژبه کې د ويونکو شمير د زده کونکو په مينځ کې د 1 سلنې څخه ډير وي، د IEP / IFSP ټيم بايد والدينو ته د غوښتنې نېټې څخه ۳۰ ورځو وروسته ژباړل شوی سند چمتو کړي. د اداري قضاياوو د اوريدو دفتر (OAH) يو وړ کارمند چې د مينځگړيتوب مؤثره تخنيکونو په اړه روزل شوی وي به منځگړيتوب ترسره کړي. OAH يو پي پرې اداره ده چې د MSDE يوه برخه ده. OAH د وړ کارمندانو ليست لري چې د شخصي يا مسلکي گټو پورې تړاو نلري، او د ايالت يا LEA کارکونکو څخه ندي چې د ماشوم تعليم او پاملرنې کې ښکېل وي او د مينځگړيتوب ترسره کولو لپاره به يې پرې ډول غوره شوي. د منځگړيتوب يو وړ کارمند لکه څنگه چې پورته يادونه وشوه د MSDE يا LEA کارمند ندی ځکه چې هغه د مينځگړيتوب په توگه دنده ترسره کوي.

- منځگړيتوب په وړيا توگه د والدين او يا عامه ادارې لپاره چې د ماشوم لومړني خدماتو مداخلو يا تعليم لپاره مسؤل دي چمتو کيږي، په شمول د والدينو سره د ناستې لگښت ترڅو مينځگړيتوب وهڅوي.

د مينځگړيتوب غوښتنه د عامه ادارې لپاره ترسره کيږي چې د ماشوم لومړني فعاليتونو يا تعليم او OAH مسؤليت لري. د والدينو سره د مينځگړيتوب لپاره غوښتنې مرستې او د فورمې د ډکولو لپاره يوه فورمه د عامه ادارې او د MSDE ويب پاڼه کې شتون لري www.marylandpublicschools.org د نورو

مرستې

- لپاره، د عامه ادارې ځانگړي زده کړې مامور يا MSDE دفتر سره اړيکه ونيسي، د لومړني مداخلې / ځانگړي زده کړې خدماتو څانگې د اړيکې شميره، 410-767-7770 ده.
- والدين يا عامه اداره ممکن د مينځگړيتوب پرمهال د شورا په وسيله مشوره او لارښوونه وشي.

⁽²⁵⁾ 34 CFR § 300.506(b)(1)(i).

⁽²⁶⁾ 34 CFR § 303.431(a).

- د مينځگړيتوب غونډه به عموماً د ليکلې غوښتنې د ترلاسه کولو په 20 ورځو کې ترسره کېږي، مگر بايد په يوه ټاکل شوي وخت او ځای کې چې د شخړې دواړو خواوو ته مناسب وي ترسره شي⁽²⁷⁾.
- د مينځگړيتوب غونډې محرمانه او خوندي پروسه ده. هغه بحثونه چې د مينځگړيتوب پرمهال ترسره کېږي بايد محرم وساتل شي او د IDEA د B برخې کې د مرستې ترلاسه کولو په صورت کې د هيڅ فدرالي يا ايالتي محکمه او مدني تعقيبي پروسې په استماع کې د ثبوت په توگه بايد ونه کارول شي. والدين يا عامه ادارې کولای شي د مينځگړيتوب له پيل څخه دمخه د محرميت لاسليک کولو يوه تعهد پانه لاسليک کړي.
- په مينځگړيتوب کې د دواړو خواوو لخوا هوکړې چې د پلي کيدو وړ وي بايد په ليکلي ډول وي چې په هر ايالتي محکمه يا په فدرالي سيمه ايز محکمه کې چې د دې ډول قضیې استماع واک لري، دا تړون بايد د والدين او د ادارې استازې لخوا چې د ادارې د پابند کولو واک ولري لاسليک شي.
- منځگړيتوب د شخړو حل لپاره شتون لري که چېرې والدين د قانوني اوريدنې غوښتنه يا د قانوني شکايت ترسره کړی وي، مگر عامه اداره نشی کولای منځگړيتوب د والدين د استماع يا قانوني شکايت د حق څخه د انکار يا ځنډولو لپاره منځگړيتوب وکاروي.

د مينځگړيتوب هڅولو لپاره ناسته:

عامه اداره کولی شي والدين ته، څوک چې د مينځگړيتوب پروسې نه کاروي وړاندیز وکړي چې په داسې وخت او ځای کې چې والدين ته مناسب وي ملاقات وکړي، ترڅو د مينځگړيتوب پروسې گټې روښانه کړي او والدين دې پروسې کارولو ته وهڅوي.

د ايالتي شکايت او د ټاکلي قانوني شکايتونو تر منځ توپير:

د منځگړيتوب سريره، والدين حق لري چې د ايالتي شکايت او يا د قانوني شکايت څخه گټه واخلي ترڅو د عامه ادارې سره د شخړو حلولو لپاره يې وکاروي. دا انتخابونه مختلف قواعد او کړنلارې لري. د IDEA مقررات د ايالتي شکايتونو او د قانوني شکايتونو لپاره جلا کړنلارې لري. لکه څنگه چې لاندې تشریح شوی، هر فرد يا سازمان کولی شي چې ايالتي شکايت ثبت کړي چې د عامه ادارې لخوا د IDEA شرايطو څخه سرغړونه شوی وي. يوازې والدين يا عامه اداره کولی شي د معلوليت لرونکي ماشوم د پېژندنې، ارزونې، لمرني مداخلې خدماتو يا تعليمي شموليت، يا د وړيا مناسب عامه زده کړې (FAPE) شرايطو پورې اړوند په هره موضوع کې قانوني شکايت درج کړي. د MSDE کارکونکي په عمومي ډول په 60 ورځو کې به ايالتي شکايت حل کړي، مگر دا چې مهال ویش په سمه توگه تمديد شي. د ALJ اداره بايد يوه قانوني شکايت واوري (که چېرې د پريکړې ناستې يا مينځگړيتوب له لارې حل نشي) او په 45 ورځو کې د حل او يا تعديل مودې څخه وروسته به يوه ليکلې پريکړه صادره کړي. مگر دا چې ALJ د والدين يا د عامه ادارې په غوښتنه مهال ویش ته په ځانگړي مودې لپاره تمديد کړي. د دې انتخابونو د بياکتني او پرتله کولو لپاره، د دې سند ضميمه وگورئ.

ايالتي شکايت

يوه اداره يا فرد، د بل ايالت څخه په شمول، حق لري چې د مریلينډ د پوهنې رياست (MSDE) سره ايالتي شکايت ثبت کړي. د دې لپاره چې ايالت تفتيش ترسره کړي، ليکل شوی شکايت بايد ځانگړي معيارونه پوره کړي لکه څنگه چې د IDEA مقرراتو کې اړين دي. MSDE د والدين او نورو علاقه لرونکو اشخاصو ته د ايالتي شکايتونو پروسې د خپرولو لپاره مسؤل دی، په شمول د والدينو روزنې او معلوماتو مرکزونه، د محافظتي او مدافع ادارې، د

⁽²⁷⁾ 34 CFR § 303.431(b)(4).

ژوندانه خپلواک مرکزونه، او نور مناسب ارگانونه.

که چېرې يوه اداره يا فرد، په شمول د بل ايالت وگړي پدې باور وي چې عامه ادارې د لمړني خدماتو مداخلې يا ځانگړي زده کړې اړتيا په اړه فدرالي يا د ايالتي قانون يا مقرراتو څخه سرغړونه کړې، يا دا چې عامه ادارې د استماع پريکړه نه ده کړې، د مسلې د حل لپاره کولی شي د ايالتي شکايت غوښتنه وکړي. شکايت بايد د MSDE سره ثبت شي او بايد د ايالت د رييس معاون ته، د ابتدائي مداخلې / ځانگړي زده کړې خدماتو څانگې، MSDE، 200 لويديز بيلتيمور سړک، بالتيمور، ميرييلنډ 21201 ته وسپارل شي. هغه شخص يا سازمان چې د MSDE سره ايالتي شکايت ثبتوي بايد د شکايت يوه کاپي هماغه وخت عامه ادارې ته واستوي. د شکايت ثبتولو کې د مرستې لپاره، مفصله کرنلارې او يوه فورمه د MSDE ويب پاڼه کې www.marylandpublicschools.org شتون لري، يا د ځانگړي د شکايت تحقيق او د پروسې ځانگړي ته په تليفون کولو سره په 410-767-7770 تر لاسه کړي.

ايالتي شکايت بايد:

- يو اظهارليک ولري چې عامه ادارې د فدرالي يا ايالتي قانون يا مقرراتو څخه سرغړونه کړې، يا دا چې عامه اداره د استماع پريکړې په پلي کولو کې پاتې راغلي؛
- هغه حقايق چې په اساس يې بيانیه وړاندې شوي؛
- د هغه شخص / ادارې لپاره لاسليک او د اړيکې معلومات چې ايالتي شکايت ثبتوي؛ او
- که ايالتي شکايت د يو ځانگړي ماشوم په اړه سرغړونه وړاندې کړي:
 - د ماشوم نوم او آدرس
 - هغه ښوونځي نوم چې ماشوم پکې زده کړه کوي.
 - د پي کوره ماشوم يا ځوان په صورت، د ماشوم لپاره د اړيکې جزئيات، او د ښوونځي نوم چې ماشوم پکې زده کړه کوي.
 - د ماشوم د ستونزې د نوعيت تفصيل، په شمول د ستونزې اړوند حقايق؛ او
 - د ستونزو وړاندیز شوي حل تر هغه کچې پورې چې ايالتي شکايت درج کيږي او هغه خواوې ته د شکايت د ثبتولو په وخت کې د لاسرسۍ وړشي.

يادونه: MSDE د ايالتي شکايت ثبتولو لپاره د والدينو او عامه ادارو سره د مرستې پخاطر د فورمې نمونې لري. والدين، عامه ادارې او نورې خواوې کولی شي دا نمونې وکاروي، يا دوی کولی شي کوم بل فورمه وکاروي تر هغه چې دا پورته شرايط پوره کړي.

ايالتي شکايت بايد د داسې سرغړونې ادعا وکړي چې د ايالت لخوا د شکايت ترلاسه کولو څخه يو کال دمخه نه وي پيښ شوي.

MSDE بايد يوه ليکلې پريکړه چې د حقايقو او پايلې پکې شامل وي د شکايت د ترلاسه کولو په 60 ورځو کې صادر کړي، او کولی شي د 60 ورځو مهال ویش يوازې وغځوي که چېرې:

- د ځانگړي شکايت په اړه استثنايي حالات شتون و لري؛ يا⁽²⁸⁾
- والدين او عامه اداره په داوطلبانه ډول موافقه وکړي چې د مينځگړيتوب يا د شخړې د حل بديله لارې لپاره وخت وغځوي⁽²⁹⁾

⁽²⁸⁾ 34 CFR § 300.152(b)(1)(i).

⁽²⁹⁾ 34 CFR § 300.152(b)(1)(ii).

لېترلېره، MSDE بايد:

- په ساحه کې يو خپلواک تحقيق ترسره کړي، که چېرې دا اړينه وي؛
 - شکايت کونکي ته فرصت چمتو کړي چې په ايالت کې د تورونو په اړه اضافي معلومات په شفاهي او يا ليکلي ډول وسپاري؛
 - عامه ادارې ته فرصت ورکړي چې د موافقت حل لپاره پروپوزل وړاندې کړي او دواړو خواوو ته دا فرصت چمتو کړي چې په خپله خوښه منځگړيتوب کې د 34 CFR 300.506.30⁽³⁰⁾ سره مطابقت ولري.
 - ټولو اړوند معلوماتو ته کتنه وکړي او خپلواکه پريکړه وکړي چې ايا عامه اداره د فدرال او ايالتي قوانينو غوښتنو څخه سرغړونه کړې که نه؛ او
 - شکايت کونکي او عامه ادارې ته يوه ليکلي پريکړه صادره کړي چې په شکايت کې هر تور ته رسيدگي وکړي او د حقيقت موندنې او پايلو او د MSDE وروستۍ پريکړې لاملونه پکې شامل وي.
- بدې پريکړه کې بايد د وروستۍ پريکړې د مؤثره پلي کيدو کرنلارې او که اړتيا وي پشمول د تخنيکي مرستې فعاليتونه، خبرې اترې، او د شکايت لاسته راوړلو لپاره اصلاحي کړنې، پکې شامل وي. که MSDE معلومه کړي چې عامه اداره د مناسب خدماتو چمتو کولو کې پاتې راغلی، نو وروستۍ ليکل شوې پريکړه بايد په گوته کړي چې څنگه عامه اداره کولی شي د ماشوم اړتياو سره سم د خدماتو د رد کولو جبران کړي، د اصلاحي اقدام په شمول چې د ماشوم اړتياوې حل کړي (لکه د معاوضې خدمتونه يا د بيسو بيرته ورکونه)، او د معلوليت لرونکو ټولو ماشومانو لپاره مناسب راتلونکي خدمات چمتو کړي.

د ايالتي شکايتونو حلول:

د اختلاف د حل لپاره منځگړيتوب او نور لږ رسمي ميتودونه شتون لري او هڅول کيدی شي که دواړو خواوو شکايت حل کړي، MSDE د فدرالي مقرراتو له مخې تفتيش نه ترسره کوي.

د يو ايالتي شکايت حلول چې د استماع قانون پروسې يوه موضوع وي:

که چېرې MSDE داسې ايالتي شکايت ترلاسه کړي چې د اوريدو قانوني پروسې يوه برخه وي، يا دا چې يوه ايالتي شکايت کې ډيرې مسلې شتون و لري چې يوه يا ډيرې يې د استماع يوه برخه وي، MSDE بايد د ايالتي شکايت هره برخه ودروي ترڅو چې د دې پروسې اوريدنې تر پای پورې د قانوني استماع رسيدگي وشي. په هرصورت، د ايالتي شکايت کې کومه مسله چې د ټاکل شوې پروسې د استماع برخه نه وي بايد د مهال ویش او پورتنۍ کړنلارې په کارولو سره حل شي. که يوه مسله د ايالتي شکايت کې راپورته شي چې دمخه د ورته پروسې په استماع کې پريکړه شوې وي، د ورته اړخونو ښکيلتيا، د اوريدنې پريکړه لازمي ده، او MSDE بايد تر هغه پایلې پورې شکايت کونکي ته اطلاع ورکړي.

قانوني شکايت

والدين، د لمړني مداخلې خدماتو چمتو کونکي، محلي مشرې اداره، يا عامه اداره کولی شي د ماشوم پېژندنې، ارزونې، يا ځای پرځای کولو يا د لمړني مداخلت خدماتو يا تعليمي ځای چمتو کولو پورې اړوند هرډول موضوع او يا ماشوم ته د وړيا مناسب عامه زده کړې (FAPE) چمتو کولو په برخه شکايت درج کړي.⁽³¹⁾

⁽³⁰⁾ 34 CFR § 300.152(a)(3).

⁽³¹⁾ 34 CFR § 303.440(a).

قانوني شکایت باید د سرغړونې په وړاندې ادعا وکړي چې د والدين او ادارې د شکایت د اساس د پوهيدو څخه دوه کلونو کې پېښ شوي وي. يا که ايالت پدې برخه کې د داسې پروسې اوريدنې غوښتنه کولو لپاره ځانگړي د وخت محدوديت ولري، په هغه وخت کې چې د ايالت قانون لخوا ورته اجازه ورکړل شوې وي.⁽³²⁾

دا مهال ویش هغه والدين باندې نه پلي کيږي که چيرې والدين د مهال ویش سره سم د قانوني شکایت کولو څخه منع شوی وي ځکه چې عامه اداره په ځانگړي ډول غلط وړانديز کوي چې قانوني شکایت کې پېژندل شوې مسلې حل کړي، يا عامه ادارې له والدينو څخه هغه معلومات پټ کړي چې د IDEA شرايطو لاندې اړين وو.⁽³³⁾ د مناسب پروسې شکایت ثبتولو لپاره، والدين يا عامه اداره (يا د والدين وکیل يا د عامه ادارې وکیل) باید يوه قانوني شکایت بلې ډلې او OAH ته وسپاري. دا شکایت باید ټول لاندې مينځپانگه ولري او باید محرم وسائل شي. د قانوني شکایت ثبتولو کې د والدينو سره د مرستې لپاره، د مينځگړيتوب او قانوني شکایت لپاره د د شکاياتو فورمه د عامه ادارې لپاره شتون لري چې پکې لومړني مداخلې خدمات چمتو شوي، چيرې چې ماشوم ښوونځي ته ځي، او همدا رنگه د MSDE ويب پاڼه www.marylandpublicschools.org کې شتون لري.

د والدينو په غوښتنه د هرې احتمالي وړيا يا تيب لگښت قانوني سرچينو په اړه هم معلومات شتون لري يا که والدين يا اداره د قانوني شکایت ثبت کړي. د نورو مرستې لپاره، د عامه ادارې ابتدايي خدماتو مداخلې دفتر، ځانگړي زده کړې دفتر، يا د MSDE ځانگړي د مداخلې / ځانگړي زده کړې خدماتو څانگې سره په دغه شمېره 767-7770 (410) اړيکه ونيسئ.

د قانوني پروسې د شکايتونو (محتوا) مينځپانگه:

د قانوني شکایت کې باید لاندې موارد شامل وي:

- د ماشوم نوم؛
- د ماشوم استوگنځي پته (يا د بې کوره ماشوم، د اړيکې شته معلومات)
- د هغه ښوونځي نوم چې ماشوم پکې درس وايي.
- د عامه ادارې نوم چې د ماشوم تعليم لپاره مسؤل دی (د بيلگې په توگه، د ښوونځي محلي سيستم)
- د وړانديز شوي يا رد شوي ابتکار يا بدلون پورې اړوند د ماشوم ستونزې بيان، په شمول د ستونزې پورې اړوند حقايق؛ او
- د ستونزې لپاره وړانديز شوی حل لاره تر هغه حده پورې چې د بل خواوې ته د شکایت په وخت کې د پېژندل شوی او موجود وي.

والدين يا عامه اداره کولی شي د پروسې د استماع وړتيا ونلري تر هغې چې والدين يا عام اداره (يا د والدين وکیل يا د عامه ادارې وکیل)، يوه قانوني شکایت ثبت کړی چې دا معلومات پکې شامل وي MSDE. د قانوني شکایت نمونې لری چې د والدينو او عامه ادارو سره د شکایت د ثبتولو په برخه کې مرسته کوي. والدين، عامه ادارې او نور خواوې ممکن دا نمونې وکاروي، يا دوی کولی شي کوم بل فارم وکاروي تر هغه چې دا پورته شرايط پوره کړي.

قانوني شکایت ته رسيدگي:

⁽³²⁾ 34 CFR § 300.511(e).

⁽³³⁾ 34 CFR § 300.511(f).

کله چې يو اړخ د قانوني شکایت وکړي، عامه اداره بايد د ماشوم وختي مداخلې او تعليم مسؤليت ولري:

- د وړيا يا ټيټ لگښت قانوني او نورو اړوند خدماتو والدينو ته خبر ورکول؛
 - والدينو ته د خونديتوب طرز العمل سند يوه کاپي چمتو کړي؛ او
 - د مينځگړيتوب د شتون په اړه والدينو ته خبر ورکړي.
- که چېرې عامه اداره د والدين لخوا راپورته شوي مسلو په اړه والدين ته دمخه ليکلي خبرتيا نه وي استولی، عامه اداره بايد د قانوني شکایت ترلاسه کولو په 10 ورځو کې والدينو ته ځواب وليري چې پدې کې لاندی موارد شامل دي:
- پدې اړه توضيحات چې ولې عامه اداره وړاندیز کوي يا يې اقدام نه کوي.
 - د نورو انتخابونو توضيحات چې عامه ادارې ورته په پام کې نيولی او د دې لاملونه چې ولې رد شوي؛
 - د ارزونې هرې پروسې، ارزونې، ريكارډ يا راپور توضيحات چې د وړاندیز شوي يا منع شوي عمل لپاره د اساس په توگه کارول شوی وه؛
 - د نورو عواملو توضيحات چې اړوند و او د وړاندیز شوي يا رد شوي عمل لپاره د اساس په توگه کارول شوي و
 - يو بيان چې د معلوليت لرونکي ماشوم والدين د دې برخې د کړنلاري لاندې محافظت لري او، که چېرې دا ياداشت د ارزونې لپاره لومړني مرجع نه وي، نو د هغه لارې چې د طرز العمل محافظت يوه کاپي ترلاسه کیدی شي؛ او
 - د والدين لپاره سرچينې تر څو د IDEA شرايطو د پوهيدلو لپاره مرستې ترلاسه کړي.

دا ځواب ويل يا رسيدگي، عامه ادارې ته د دفاع کولو او يا اثباتولو څخه نه منع کوي که چېرې د والدين قانوني شکایت کافي نه وي، چېرې چې دا دفاعيه مناسب وي.

د قانوني شکایت بلې خواوې (والدين يا عامه اداره) بايد بل لوری ته يو ځواب واستوي چې په ځانگړې توگه د قانوني شکایت ترلاسه کولو وروسته د 10 تقويمي ورځو په جريان کې د قانوني شکایت مسلي حل کړي.

د اطلاع ورکولو بسيا:

د قانوني پروسې شکایت به بسيا شميرل کيږي تر هغو چې رسيدلي شکایت OAH خبر کړي او هغه نور لوری په ليکل کښې د 15 ورځو په لړ کښې ورسته له هغه چې شکایت تر لاسه کړی خبر کړي، چې ترلاسه کونکي لوری باورمند دی چې د قانوني پروسې شکایت د منځپانگې د اړتياوو سره سمون نه خوري. د کمښت د 5 ورځو دننه د اطلاع د ترلاسه کولو نه وروسته، OAH به ټاکي چې ايا د قانوني پروسې شکایت د منځپانگې د اړتياوو سمون خوري او په چټک توگه به ټولي لورو ته په ليکل کښې اطلاع ورکوي.

يو لوری کولای شي چې د قانوني پروسې شکایت بدل کړی به هغه صورت کښې چې د مقابل لوری په ليکل کښې موافقه وی او فرصت ورکړل شوي وي چې خپله ستونزه د ستونزو د هواره ولو مرکز له لاری حل کړی وي څنگه چې لاندې په نښه شوي دي: اوياهم OAH د قانوني پروسې د ويناوو د استماع د دايريدلو نه 5 ورځې نه ورها خواته نه وی اجازه ورکړي. د ستونزو د هواره ولو مرکز او د قانوني پروسې د ويناوو د استماع ویش مهال به بيا پيل شي، کله چې بدل شوي قانوني پروسې شکایت درج شي.

د ماشومانو حالت د پروسې په جريان کې:

د اداري او ياهم حقوقي پروسې د ځنډ په جريان کې (پرتله له هغه چې د ډيسپلين په برخه کې وړاندي شوی دی)، غير له هغه چې پلاراومور او عامه اجنسي پری بل ډول موافقه وکړي، ماشوم بايد خپل يا خپلې لومړني ښوونې او روزنې کې پاتې شي. که چېرې په ياد پروسه کې د لومړني خاص ښوونې او روزنې چوپړتياوو غوښتنه شوی وي، نو ماشوم بايد دغه چوپړتياوي چې له شخړو سره مخامخ نه وي ترلاسه کړي. (34) که چېرې په پروسې کې د ماشوم لپاره په عامه ښوونځي کې وارترمخه د داخلي مخکني غوښتنه شوی وو، تر هغه چې پروسه پای ته رسېږي د ماشوم او دهغه د مور او پلار په رضایت سره، ياده غوښتنه بايد په عامه پروگرام کې شامل شي. که چېرته د ALI پریکړه د وختي خاص ښوونې او روزنې او د ښوونې ځای پرځای کيدل د بدلولو پر باب د پلار او مور سره په موافقت کې وي او مناسب وي. نو ياد ځای پر ځای کيدل د ورپسې غوښتنې د ځنډ په جريان کې به د ماشوم اوسني ځای پرځای کول گرځي.

په دی حال، که چېرې په شکایت کې د لومړني چوپړتياوو غوښتنه په دغه پړاو کې چې ماشوم د C برخې (ISFP) د قانون نه د B برخې (IEP) ته د انتقاليدو په بهير کې وي او د C برخې نور وړنه وي ولی چې ماشوم نور د دري کلو شوي دی، نو عامه اجنسي نور د C برخې چوپړتياوو چې تر اوسه ماشوم تر لاسه کول مکلفيت نلري. که چېرته ماشوم د ځانگړو ښوونو او نوراروند چوپړتياوو ته وړ ويپنډل شو او پلار او مورد ځانگړو ښوونو او اړوند چوپړتياوو لومړني شرايطو سره د (b) 300.300 له مخې، رضایت درلود، نو عامه اجنسي د ځانگړو ښوونو او نور اړوند چوپړتياوو هغه چې د عامه اجنسي او پلاراومور سره په شخړو کې نه وي په وړاندي کولو، مکلف دی. (35)

د ستونزو د حل پروسه:

د پلاراومور د قانوني پروسې نه د شکایتو د ترلاسه کولو په ۱۵ ورځو کې د ننه، او مخکې ترهغه نه چې د قانوني پروسې استماع پيل شي، عامه اجنسي بايد د پلاراومور او د ځانگړي شوی کورني چوپړتياوو پلان (IFSP) ډله او ياهم د ځانگړي شوی ښونيز پروگرام (IEP) ډلې غړي ياهم غړو سره، هغه چې د پلاراومور لخوا د قانوني پروسې نه د شکایتو په نښه شوی حقایقو په برخه کې ځانگړي پوهه لری مرکه ونیسی.

غونډه:

- بايد د عامه اجنسي استازی شامل وی هغه چې د عامه اجنسي په استازيتوب د پریکړې نيولو واک ولری: او
 - د عامه اجنسي په استازيتوب د څارنوال شامل نکړی ترڅو چې پلار او مور څارنوال نه وي راوستي.
- د IFSP او ياهم IEP ډلې اړوند غړي د پلاراومور او د عامه اجنسي له لوری په مرکې د گډون په موخه ټاکل کيږي. د مرکې موخه د پلاراومور لخوا د قانوني پروسې نه د شوی شکایت د هغوی له لوری د بحث لپاره ده، او هغه حقایق چې د شکایت اساس جوړه وي، چې تر څو عامه اجنسي د شخړو د هواره ولو لپاره فرصت ولری.

د ستونزو د حل مرکه اړين نه ده که چېرې:

- پلاراومور او د عامه اجنسي په ليکل کښې د جلسې منحل کولو پرسر هوکړه وکړي.
 - پلاراومور او عامه اجنسي د مينځگړتوب د ازمويلو پر سر هوکړه وکړي: او ياهم
 - عامه اجنسي د قانوني پروسې نه شکایت پيل کړی وی.
- که عامه اجنسي د قانوني پروسې نه د شکایت ستونزه د شکایت د ترلاسه کولو په 30 ورځو کې دننه د پلاراومور په رضایت حل نکړی، نو کيدای شي چې د قانوني پروسې ويناوی استماع ترسره شي.
- د نهايي پریکړې 45 ورځني مهال ویش د ستوزو د هواره ولو د ۳۰ ورځو په پای کې پیلېږي، غیرله دی چې په یو له لاندني حالت کې چې ۳۰ کلېز ورځو د ستونزو د حل په موده کې د سمون او بل د گړندی شوی مهال ویش په برخه کې تطبیق کيږي.

(34) 34 CFR § 303.430(e)(2).

(35) 34 CFR § 300.518(c).

د 30 کلیز ورځو دستنزو د حل په موده کې سمون:

په استننا د هغې چې کله والدین او د عامه اجنسی د ستنزو د حل پروسه وځنډه وی، د ستنزو د حل پروسه منحل کړې، اویاهم د مینځګړیتوب نه کار واخلي، د والدینو د ستنزو د حل مرکې ته په ګډون کې پاتې راتلل د ستنزو د حل پروسه کې او دقانونی پروسې د ویناوو د استماع پروسه تر بلې مرکې پورې د ځنډ لامل ګرځي.

که له منطقي هڅو او د دغو هڅو چارو د مستند کولو وروسته، د عامه اجنسی لاهم وټوانید د والدین ګډون د ستنزو د حل پروسې ته برابرکړي. د عامه اجنسی کولای شي د ستنزو د هواره ولو د پروسې ۳۰ ورځو په پای کې د ALG نه د دغې قانونی پروسې د لغوی غوښتنه وکړي. د عامه اجنسی د هڅو اسناد کې باید ددوی د مکان او زمان د ترتیب په هکله د کوبښونو د دوه اړخیز موافقی رکارډ هم موجود وي. لکه:

- د تیلی فونی اړیکې نیول شویو اویاهم د هڅو د او د هغو اړیکو نتایج باید په تفصیلی ډول رکارډ وي.
 - والدینو ته لیرل شویو استعلامونو او په هغه کوم تر لاسه شوی ځوابونه: او
 - د والدینو کور او یاهم د کار ځای ته د شوي لیدنو او د هغه لیدنو د نتایجو تفصیلی رکارډ.
- که چیرې عامه اجنسی د والدین د قانونی پروسې نه د شکایت د اطلاع د رسیدو نه په ۱۵ ورځو کې د ننه د پروسې د هواره ولو مرکه ونه نیسي اویاهم د ستنزو د هواره ولو پروسې کې ګډون ونکړي، نو بیا والدین کولای شي چې د ویناوو د استماع بهیرد پیل غوښتنه وکړي او پریکړه به د ۴۵ کلیز ورځو دننه کې صادر شي.
- که چیرې والدین او عامه اجنسی په لیکل کې د ستنزو د هواره ولو د پروسې د مرکې پر لغوي باندې خپلمنځی موافقه وکړي، نو بیا د قانونی پروسې د استماع بهیرد ۴۵ ورځو مهال ویش به په راتلونکې ورځ باندې پیل شي.
- وروسته د ستنزو د هواره ولو مرکه اویاهم د مینځګړیتوب پیل نه او د ستنزو د هواره ولو د ۳۰ ورځو مودی نه مخکې، که والدین او عامه اجنسی په لیکل کې د موافقه د نه کیدلو امکاناتو پرسرهوکره وکړي، نو بیا به د قانونی پروسې د استماع بهیرد ۴۵ ورځو مهال ویش به په راتلونکې ورځ باندې پیل شي.
- که چیرې والدین او عامه اجنسی د مینځګړیتوب د کاره ولو پر سر هوکره وکړي، د ستونزو د هواره ولو د ۳۰ ورځو مودی په پای کې، دواړه لوري کولای شي د مینځګړیتوب پروسې د دوام پر سر هوکره وکړي ترڅو چې دواړه لوري یوی موافقی سره ورسیري. خوبیا که هر یو لوری والدین او یاهم عامه اجنسی د مینځګړیتوب د پروسې نه وتل غواړي، نو بیا به د قانونی پروسې د استماع بهیرد ۴۵ ورځو مهال ویش به په راتلونکې ورځ باندې پیل شي.

د ستونزو د هواره ولو د جوړجاړی هوکره لیک:

که چیرې د شخړو هواره ول د ستنزو د حل مرکې ته ورسیري، والدین او عامه اجنسی باید یو لیکل شوی، قانونی پابند هوکره لیک ته ور داخل شي چې هغه: (36)

- د والدین او دعامة اجنسی با صلاحیت استازی چې هغه وکولای شي د عامه اجنسی په استازیتوب هوکره لیک ترسره کړي باید امضاء شي: او
- په هر بل د قضاوت وړ ایالتی محکمې کښی د تطبیق وړ وی (ایالتی محکمه چې د دغه وړ قضیې د استماع صلاحیت ولری) او یاهم د فدرالی ولسوالی محکمه.

که والدین او عامه اجنسی د ستنزو د هواره ولو د مرکې په پای کې کومی هوکرې ته سره رسیري. هر یو لوری کولای شي د ۳ کاري ورځو په لړ کې هوکره لیک باطل کړي.

د قانونی پروسې استماع:

والدین اویاهم د عامه اجنسی هغه چې په شخړه کښی ښکیل دی کله چې د قانونی پروسې شکایت درج کوی نو د بی طرفه استماع

(36) 34 CFR § 300.510(d).

قانونی پروسی فرصت په لاس کې لری. والدین او یاهم عامه اجنسی د ادعا شوي عمل هغه چی د قانونی پروسی نه د شکایت اساس جوړه وی، والدین او یاهم عامه اجنسی د دغی جریان د 2 کالو په دننه کی باید خپل د ویناوو د استماع غوښتنه وکړی. د دوو کولونو نه په استثنا کېبی د واقع کیدل یوازینی اړتیا دا دی: (1) که چیری والدین د قانونی پروسی شکایت د قضبی د درج کولو نه د LEA لخوا نه د ځینی ځانګړی ناسموخرګندونو په ترڅ کېبی چی هغه دا چی د یاد شکایت اساس جوړه ونکې ستونزه هواره شوي ده او منع شوي وي، او یاهم (2) والدین د قانونی پروسی شکایت د درج کولو نه د LEA لخوا والدین ته د اړوند معلومات په نه تسلیمه ولو سره منع ګرځیدلی وي.

د اداري قانون قاضي (ALJ):

- د اداري ویناوو د استماع د دفتر مامور دي، نه ده MSDE:
- په شخصي او په مسلکي ډول خپلي گټي نلری هغه چی د دوی د ویناوو د استماع د موخو سره په ټکر کېبی واقع کیږی.
- پوه شخصیت او د IDEA د احکامو باندی پوه، د IDEA په اړوند د ایالتی او فدرالی قوانینو باندی پوه، د IDEA د قوانینو په ژباړو باندی پوه: او
- او ویناوو د استماع د دایر ولو پوه او وړتیا ولری، پریکړه ولیکی او ونیسی، په بنیادی قانونی کړنو باندی په مناسب او دوامداره توګه پوه وي.
- که کوم شخص په بل ډول باندی د ویناوو د استماع ته وړ وپېژندل شی، نو نوموړی شخص یوازی د MSDE مامور ندی ولی چی دی/دا د MSDE لخوا د ویناوو د استماع افسر په توګه ورته معاش ورکول کیږی. (37)
- MSDE به د هغو اشخاصو نوم لږ له ځان سره لري هغوی چی د ویناوو د استماع د افسر په توګه دنده تر سره کړی وي، د هغه هر یو شخص د وړتیاوو بیانیه شامل وي. یاد معلومات د OAH په ویب پاڼه کی موجود دي. (38)

د قانونی پروسی شکایت موضوع:

لوری (والدین او عامه اداره) هغوی چی د قانونی پروسی شکایت درج کوي، د قانونی پروسی شکایت د ویناوو د استماع پر مهال د بل مساله را پاڅه ولو اجازه نلری، ترڅو که بل لوری موافقه ورسره وکړی.

د ویناوو د استماع حقوق:

- هری و لوری په هر ډول قانونی پروسی د استماع پروسه (د IDEA انضباطی پروسه د ویناوو د استماع په شمول) دغه حق لری:
- د خپل ځان په استازیتوب او یاهم د څارنوال په استازیتوب د ایالتی حکومت ماده شمیره (1607-9). د ماری لینډ کوډ تشریح په اساس وکړی.
 - د وکیل او یاهم داسی کس چی د ماشومانو د معلولیت په برخه کی ځانګړی پوهه او ټرینینگ ولری سره د مشورو سره مل ووسی.
 - مخامخ شی او شواهد وړاندی کړی، بیاځلي تحقیق، او د شاهدینو حاضرې تر لاسه کړی.
 - دهغو شواهدو د معرفی او افشا کولو نه د ویناوو د استماع په جریان کی ډډه وکړی کوم چی د ویناوو د استماع نه د ۵ کاری ورځی نه مخکې د استماع ته نه وی وړاندی شوي.
 - لیکل شوي، او یاهم د والدین په غوراوي، بریښنایي، د ویناوو د استماع د هر توری ریکارډ تر لاسه کړی.
 - لیکل شوي، او یاهم د والدین په غوراوي، د پریکړو او حقایقو بریښنایي لاسته راوړنی تر لاسه کړي.

د اضافي معلوماتو افشا کول:

حداقل 5 کاری ورځی د ویناوو د استماع نه مخکې، والدین او عامه اجنسی باید هر هغه ارزوڼی چی په همغی تاریخ تکمیل شوي وی

(37) 34 CFR § 303.443(c)(2); 34 CFR § 300.511(c)(1-2).

(38) 34 CFR § 303.443(c)(3); 34 CFR § 300.511(c)(3).

او هر هغه وړاندیزونه چې د دغې ارزونې پر اساس د ویناوو استماع په ورځ کېنې بیانېږي افشاء کړي. ALI کولای شي هغه ارزونې او وړاندیزونه چې ده اړتیاوو سره په تطابق کېنې نه وی کوم چې د یوې لوري په رضایت نه وی د هغه د معرفي کولو نه ډډه وکړي.

د والدین حقوق:

والدین حق لري چې:

- ماشوم حاضر کړي:
- د ویناوو مراسم د عامه په مخ خلاص کړي: او
- د ویناوو د استماع ریکارډ، د حقایقو لاسته راوړني، او په هر حالت کېنې هغه پریکړي چې تاسو وړاندې شوی وی ځان سره ولري.

د ویناوو د استماع پریکړي:

د ALI پریکړه چې ایا ماشوم مناسب وړیا عامه تعلیم (FAPE) ترلاسه کړي دی باید بنسټیز وي. د پروسیجر نه سرغړه ونی د تورنیدو په حالت کې، ALI کیدای شي د ماشوم د وړیا عامه تعلیم (FAPE) د نه تر لاسه کول وموندي، یوازی د پروسیجر د لیروالي په صورت کېنې:

- د ماشوم د عامه تعلیم (FAPE) د حق په برخه کېنې مداخله شوي وي.
 - د والدین د خپل ماشوم د (FAPE) د پریکړي نیولو د ګډون په فرصت کېنې په پراخه ډول لاسوهنه کول: اویاهم
 - د تعلیمي ګټو د محرومیت لامل ګرزیډلي وي.
- هیڅ یو له یاد شوي احکامونه د ALI د حکم مخه نشي نیولي چې عامه اجنسی دی باید د IDEA د (300.500 CFR 34) تر 300.536) فدرالی قوانینو B برخې پروسیجر ساتنې د برخې اطاعت وکړي.
- د ALI پریکړه د ماشوم په باب باید بنسټیز وی چې ایا ماشوم په مناسب ډول تشخیص شوی، ارزول شوی، اویاهم ځای پر ځای شوی، اویاهم ماشوم ته لومړني ځانګړي ښوونیز او روزنیز چوپړتیاوی ورکړل شوي وو. د پروسیجر نه د سرغړه ونی د تورنیدو په حالت کې، ALI کیدای شي موندی چې ماشوم په مناسب ډول نه وو تشخیص شوي، ارزول شوي، ځای پر ځای شوي، او یاهم ورته لومړني ځانګړي ښوونیز او روزنیز چوپړتیاوي نه وی وړاندې شوي یوازی د پروسیجر د لیروالي په صورت کېنې:
- د ماشوم حق د تشخیص، ارزونې، او ځای پر ځای کیدلو او یاهم د لومړني ځانګړي ښوونیز او روزنیز چوپړتیاوو په برخه کېنې ماشوم او د هغه کورني له ځنډ سره مخامخ کړل شوي وی:
 - د ماشوم د تشخیص، ارزونې، ځای پر ځای کولو، او یاهم د لومړني ځانګړي ښوونیز او روزنیز چوپړتیاوو د پریکړي نیولو په برخه کېنې د هغه د والدین د پریکړي نیولو د ګډون په فرصت کېنې په پراخه ډول یځنډه ول شوي وي: اویاهم
 - د تعلیمي او پراختیایي ګټو د محرومیت لامل ګرزیډلي وي.

بیل قانوني پروسی شکایت:

د IDEA د پروسیجر ساتنې په برخه کېنې هیڅ داسی برخه والدین له بیل موضوع لرونکي بیل قانوني پروسی شکایت د درج کولو نه نه منع کوي.

د استماع مهال ویش او اسانتیاوي:

د ستونزو د هواره ولو مرکه دی د 30 کلیز ورځو مودی د پای ته د رسیدلو نه او د هغه د 45 کلیز ورځو نه وروسته نه وي. اویاهم څه ډول چې د 30 کلیز ورځو د ستونزو د حل په موده کې د سمون خو د نه ده 45 کلیز ورځو سم شوی وخت د مودی په پای کېنې:

- د استماع ته نهایی پریکړي رسیدلی دی: او
 - د پریکړي کاپی هر یو لوری ته لیرل شوي وي.
- ALU کیدای شي د هر یو لوری په غوښتنه د 45 کلز ورځو نه وړاندې مشخص ځنډ په وخت کېږي وړاندې کړي. هر استماع باید والدین او ماشوم ته د هغوی په مناسب او وخت او مکان باندې باید دایر شي.

ګړندي شوي قانوني پروسي د شکایت استماع (یوازی IEP):

- عامه اجنسی مکلف دي چې ګړندي شوي قانوني پروسي د شکایت د استماع ترتیب کړی هغه وخت چې د معلول ماشوم په استازیتوب د قانوني پروسي شکایت درج شي، په دغه اړه:
- معلول ماشوم چې تر اوسه ښونځی ته ندی داخل او حاضر شوي:
 - د معلول ماشوم په موقت بدیل تعلیمی ځای کېږي ځای پر ځای کول: اویاهم
 - د څرګندتیا هوډ
- قانوني استماع باید د شکایت کولو د نیتې څخه د 20 ښوونځي ورځو کې واقع شي. ALG باید د استماع وروسته د 10 ښوونځي په ورځو کې پریکړه وکړي. د شخړې د حل ناسته باید د تقلي پروسي د شکایاتو ترلاسه کولو وروسته په اوه (7) ورځو کې واقع شي او قانوني استماع ممکن مخ ته لاړ شي که چېرې موضوع د ټاکل شوې پروسي شکایت ترلاسه کولو په 15 ورځو کې د دواړو اړخونو رضایت سره حل نه شي.

د استماع پریکړي:

د هرډول پیژندل شوي معلوماتو له حذف کولو وروسته، عامه اداره مسؤلیت لري چې د موندنو او پریکړو لپاره د دولت مشاورتي هیئت ته وسپاري او همدارنګه باید دا موندني او پریکړي خلکو ته چمتو کړي.⁽³⁹⁾

د استماع په اړه د پریکړي نهایی کول:

د ALU پریکړه وروستی ده مګر دا چې د والدین یا عامه ادارې لخوا بل ډول ادعا وشي. هر هغه اړخ چې د موندنو او پریکړو څخه راضي نه وي حق لري چې د قانوني استماع کې وړاندې شوي شکایت ته په درناوي سره مدني عمل وکړي.

استیناف:

د استماع هر اړخ ته چې د موندنو او پریکړې سره موافقه نلري حق لري چې د قضایي محکمې په هرډول محکمو یا د متحده ایالاتو د ناحیو په محکمه کې د مدني عمل په کولو سره د استیناف غوښتنه وکړي پرته له دې چې د جنجال مقدار ته پام وکړي کولی شي په 120 ورځو کې د ALU د پریکړې نیتې څخه وروسته دا کار ترسره کړي.

په هر مدني عمل کې، محکمه به:

- د اداري اجرائو ریکارډونه (سوابق) ترلاسه کړي؛
- د مور او پلار په غوښتنه یا د عامه ادارې په غوښتنه اضافي شواهد واورئ؛
- خپله پریکړه د شواهدو پر بنسټ کړي: او
- هغه امتیاز ورکړي چې محکمه یې مناسب ګڼي.

(39) 34 CFR § 300.513(d).

د IDEA په B برخه کې هېڅ شی د متحده ايالاتو د اساسي قانون موجود حقونه، کړنلارو، او د خساري جبران په محدود نه کړي، د 1990 کال د امريکا د معلولينو قانون، د 1973 بيا رغوني قانون (504 برخه)، يا نور فدرالي قوانين چې د معلوليت لرونکي ماشومانو د حقونو ساتنه کوي. پرته له دې چې ددې قوانينو لاندې د مدني عمل ثبتولو دمخه چې د خساري جبران غوښتنه کوي چې د IDEA په B برخه کې هم شتون لري، د قانوني پروسې طرز العمل چې پورته ذکر شوي بايد په هماغه کچه ترسره شي لکه څنگه چې د IDEA د B برخه لاندې والدينو يا عامه اداري اړين دي دا ادعا ثبت کړي. دا پدې مانا ده چې والدين ممکن د نورو قوانينو لاندې خساري د جبران حق ولري چې د IDEA لاندې پوښنې شوي وي، مگر په عموم کې د دې نورو قوانينو سره سم د خساري جبران ترلاسه کولو لپاره والدين بايد لومړی د IDEA لاندې موجود اداري د خساري جبران ددې دمخه چې په مستقيم ډول محکمې ته لار شي (د مثال په توگه د پروسې شکايت کول، د شخړې د حل او فصل ناسته، او د بې طرفه استماع کړنلارې) وکاروي.

د وکیل حق الزحمه

IFSP او IEP

34 C.F.R. § 300.517

د IDEA تر چوکاټ لاندې هر ډول فعاليت لپاره محکمه د وکیل حق الزحمه هغه چا ته ورکوي چې:

- د هغه ماشوم کورنی يا سرپرست ته چې معزورتيا ولری او ورسره مدعی وی
- هغه ايم ایس دی ای او يا کوم بله ملکي اداره چې د مدعی د کورنی د وکیل په خلاف هغه کورنی چې عريضه یی کړی وی کومه ادعا چې په حقيقت ولاړه نه وی يا منطقي بڼه ونلری او يا هم بې بنياده وی سره د هغه کورنی لپاره هم دی چې و قضیې د لنډيز او يا د تړلو په هڅه کې بوخت وی هغه ادعا چې په وضاحت سره يا په حقيقت ولاړ نه يا منطقي بڼه ونلری او يا هم بې بنياده وی
- هغه گټونکی اړخ که ام ایس دی ای وی او يا کومه بله ورته ملکي ادارې ته چې مدعی عليه وی د کورنی د وکیل او يا هم د کورنی په مقابل کې کومه کورنی چې يا یی عريضه او يا د عريضی وروستی هڅی یی ناوړی لاملونه ترشا ولری د مثال په توگه لکه د مقابل لوری د ځورول دپاره او يا هم د بې موجب ضیا د وخت په موخه او يا هم د قضیې لنډيز ته د رسيدو لپاره گاللی مصارفو د لوړو په موخه

په هغی سيمی کې چې داقضيه راپورته شوی ده حق الزحمه هم بايد چې په هغی سيمی کې د ورته لگښتونه سره سم په پام کې ونیول شي ټاکل شوی حق الزحمه بايد د بونس او بل هر ډول اضافی لگښتونو څخه ځانته وی هېڅ لگښت د معزور ماشوم د قضیې د مخ ته وپلو په موخه چې لگول کيږی لکه حقوقی او د محکمې لگښتونه بايد د ای دی ای د بسپنه څخه وانه اخستل شي په لاندنی شرایطو کې حق الزحمه نه ورکول کيږی:

- د هر IEP او IESP لپاره چې دغی ناستی د قضا د فیصلی په اساس وی او يا هم محکمې ته د وړاندی کیدو د ناستی
- د عريضی د وړاندی کولو نه تر مخه د جوړجاړی لپاره
- د پریکړی د ناستی لپاره
- د هر هغه خدمتونو لپاره چې کورنی په تحریری جوړجاړی د ناستی لپاره کله چې:
 - دغه وړاندیز د 68 قانون د مقرری په اساس وی د فدرالی ملکي قوانينونو ترچوکاټ لاندی او يا دکومی ادارې پرمختگونه لپاره لس ورځی مخکې لدی چې شروع شی
 - که چیرې دغه وړاندیز په لسو ورځو کې منظور شی
 - که چیرې محکمې به دا ثابت شی چې کورنی ترلاسه کړی سهولت د جوړجاړی نه گټور ندی

حق الزحمه ۱ و نور لگښتونه به هغه وخت منظور شی چې کورنی ته د جوړجاړی وړاندیز ځوابولو تصمیم دمنلو وړ

وی

په لاندنی شرایطو کې د حق الزحمه د کمښت امکانات شته:

- کورنی یا د کورنی وکیل د شخړې د جوړجاړی سلسله په بې اساسه ډوله وغځوی
- په سيمی کې د عام ارزښت نه په پورته کچه د ساعت په اساس د حق الزحمه لوړول د وکیل د تجربی اعتبار د توپیر په پام کې نیولو سره
- د قضیې د ډول په پام کې نیولو سره وړاندی شوی خدمتونه او حق الزحمه په بې اساسه ډول ډیر وی
- محکمې ته د عرض وړاندوینه داجازی په مهال د وکیل له خوا د نا کافي معلومات وړاندی کول

حق الزحمه به کم نشي که

- عامه ادارې دغه د شخړي حل او فصل پريکړه اوږده کړه؛ يا
- د محافظتي پروسي شرايط څخه سرغړونه وه.

ځکه چې د والدينو حق د وکيلانو د حق الزحمه بېرته اخيستل په IDEA کې ټاکل شوي ځينې شرايطو پوره کولو پورې اړه لري، والدين بايد پدې موضوع د خپلو وکيلانو سره بحث وکړي .

ضمیمه:

د IDEA د شخړو د حل پروسې د پرتلي چارې

د ایالت شکایتونه	د پریکړې پروسه	قانوني شکایت	منځگړیتوب	
هر فرد یا سازمان چې پکې شامل دي د دولت نه بهر	عامه اداره د حل او فصل د پریکړې لپاره د قانوني شکایت ترلاسه کولو وروسته د پریکړې ناستې مهالویش ټاکي تر هغه چې دواړه خواوې انصراف وکړي یا منځگړی توب ونه مومي	والدين یا عامه اداره	والدين یا عامه اداره، مگر باید د دواړو لپاره داوطلبانه وي	څوک کولی شي پروسه پایلې کړي؟
د ادعا شوي سرغړونې نېټې څخه 1 کال	د والدين د قانوني شکایت لخوا تحریک شوي	هر یو اړخ باید 2 کاله مخکې محدود تمویل ¹ سره ستونزه باندې پوهیدلي یا باید پېژندلي وي ¹	هیڅ نه دی مشخص شوی	د دوسې ه کولو لپاره وخت محدودیت څومره دی؟
د IDEA 300 برخې یا B برخې څخه ادعا شوي سرغړونې	د ورته مسلو په څېر چې د والدين لخوا قانوني شکایت کې راپورته شوي	د پېژندنې، ارزونې یا تعلیمي موقعیت یا دورې مناسب عامه زده کړې چمتو کولو پورې اړوند کومه مسله (استثناوې شتون لري)	د 300 برخې لاندې هر مسله، پدې کې هغه موضوعات شامل دي چې قانوني شکایت کولو دمخه راپورته کېږي (استثنا شتون لري ²)	کومې ستونزې حل کېدی شي؟
د شکایت ترلاسه کولو وروسته په 60 ورځو کې مگر دا چې موده یې غزول شوي وي ⁸	عامه اداره باید د والدينو د قانوني شکایت ترلاسه کولو وروسته په 15 ورځو کې د شخړې د حل ناسته ټاکي، پرته لدې چې دواړه خواوې په لیک کې موافقه وکړي چې انصراف کوي یا د منځگړی توب کارولو ته موافقه کوي	د پریکړې مودې پای څخه 45 ورځې پورې غږ لږدي چې مهال ویش په مشخص توگه غزول شوي ^{3، 4، 5، 6، 7} وي	هیڅ ندی مشخص شوی	د مسلو حل لپاره مهال ویش څه شوی دی؟
د حل او فصل موده د والدينو لخوا د قانوني شکایت ترلاسه کولو وروسته تر 30 ورځو پورې ده مگر دا چې دواړه خواوې بل ډول موافقه وکړي یا والدين یا عامه اداره د حل او فصل په ناستې کې برخه وانخلي یا عامه اداره د والدينو د قانوني شکایت ترلاسه کولو وروسته په 15 ورځو کې د حل او فصل ناسته ترسره نکړي. ^{3، 5، 6، 7}	والدين او عامه اداره دواړه خواوې باید په هر ډول پریکړې موافقه وکړي	د استماع مامور / اداري قانون قاضي (ALJ)	والدين او عامه اداره د مینځگړي سره پروسه داوطلبانه ده او دواړه خواوې باید له هر یوه سره د پریکړې سره موافق وي	څوک دا مسلې حل کوي؟

1د وخت محدودیت والدین باندې نه پلي کېږي که چېرې د قانوني شکایت درج کولو څخه د والدینو مخنیوی شوی وي:

(1) د عامه ادارې لخوا ځانګړي غلط تشریحات چې ګواکي د قانوني شکایت پر اساس یې ستونزه حل کېږي. یا (2) د عامه ادارې لخوا والدینو ته معلومات نه ورکول کوم چې د IDEA د 300 برخې لاندې ورته معلومات ورکول اړین وي (34 C.F.R. §300.511(f)).

2ورته استنادې دا دي: عامه اداره ممکن قانوني شکایت ثبت نه کړي یا د والدین لخوا د ځانګړي زده کړې خدماتو لومړني چمتو کولو رضایت ردولو لپاره منځګړی توب نه کاروي ((34 C.F.R. §300.300(b)(3)); عامه اداره ممکن قانوني شکایت ثبت نه کړي یا د والدین لخوا په خصوصي ښوونځي کې یو ماشوم د لومړني ارزونه یا بیا ارزونه رضایت ردولو لپاره منځګړی توب نه کاروي (34

C.F.R. §300.300(c)(4)(i))

د والدینو حق د یو خصوصي ښوونځي ماشوم لپاره د قانوني شکایت ثبتول د عامه ادارې لخوا د شرایطو پوره کولو کې پاتې راتلل له امله محدود کړي (34 C.F.R. §300.140); د د عامه ادارې د عالي مسلکي ښوونکي چمتو کولو کې پاتې راتلل د قانوني شکایت لاندې کومه مسله نده، مګر یو ایالتي شکایت د پوهني د ادارې سره ثبت کېدای شي.

3که د ډیسلین پروسیجرونو په تعقیب د ګرندې استماع لپاره قانوني شکایت ثبت شي، یا ماشوم اوس مهال ښوونځي کې شامل شوی او ښوونځي ته نه ځي، د حل او فصل موده 15 تقویمي ورځې (د غونډې په 7 ورځو کې ترسره کېږي) ده. که چېرې مسله د دواړه خواوو په رضایت حل او فصل نشي، نو استماع باید د استماع د غوښتل شوي نېټې 20 ښوونځي ورځو کې پېښ شي او د استماع وروسته باید د ښوونځي په 10 ورځو کې پریکړه صادره شي. (34 C.F.R. §300.532(c) and COMAR 13A.05.01.15)

4د استماع مامور / ALJ ممکن د هر اړخ په غوښتنه وخت وغځوي. (34 C.F.R.

§300.516(c))

5مقررات د 30 ورځو حل او فصل مودې کې تعدیلاتو ته اجازه ورکوي. د قانوني استماع لپاره د 45 ورځو مهال ویش د لاندې پېښو یوه ورځ وروسته پیل کېږي: (1) دواړه خواوې موافقه کوي چې په لیکلې بڼه د پریکړې ناسته لغوه کړي؛ ((وروسته له هغه چې د منځګړی توب یا پریکړه لیکلې غونډې پیل شي مګر د 30 ورځو مودې پای ته رسېدو دمخه، خواوې په لیکلې موافقه کوي چې هیڅ موافقه ممکنه نه ده؛ ((که چېرې دواړه خواوې د 30 ورځو پریکړې مودې په پای کې منځګړی توب ته دوام ورکولو لپاره په لیکلې توګه موافقه وکړي، مګر وروسته، والدین یا عامه اداره د منځګړی توب پروسیج څخه وخي. (34 C.F.R. §300.510 (c))

6د حل او فصل په ناسته کې د برخه اخېستونکي والدیني پاتې راتلل د حل پروسی مهال ویش او قانوني استماع ځنډوي ترڅو چې ناسته ترسره کېږي. (34 C.F.R. §300.510(b)(3))

7که چېرې عامه اداره د والدینو د شکایت ترلاسه کولو وروسته په 15 ورځو کې د پریکړې ناسته ترسره نکړي یا د پریکړې په ناسته کې برخه وانخلي، والدین کولی شي د سیمه ایز محکمې مداخله وغواړي ترڅو د قانوني استماع مهال ویش پیل کړي (34 C.F.R. §300.510(b)(5)).

8د ایالتي شکایت د حل او فصل لپاره مهال ویش ممکن وغځول شي که چېرې استثنایي شرایط د یو ځانګړي شکایت په پام کې نیولو سره شتون ولري، یا والدین (یا فرد یا اداره، که د منځګړی توب یا د شخړې حل لپاره نورې متبادلې لارې، د دولت کړنلارو لاندې فرد یا سازمان لپاره شتون لري) او عامه اداره موافقه کوي چې په منځګړی توب کې ښکیلتیا لپاره یا د شخړو هوارولو په نورو بدیل لارو چارو بوختی لپاره وخت وغځوي، که چېرې په دولت کې شتون ولري (34 C.F.R. §300.152(b)(1))

9د MSDE شکایاتو کړنلارې عامه ادارې ته فرصت چمتو کوي چې شکایت ته ځواب ووایی، پشمول د عامه ادارې په اختیار کې، د شکایت حل کولو وړاندیز؛ او د والدین لپاره فرصت څوک چې شکایت ثبتوي او عامه اداره په داوطلبانه ډول منځګړی توب کې ښکیل کړي (34

C.F.R. §300.152(a)(3))

په ځینو قضیو کې، شکایت کونکي او عامه اداره ممکن د دې مسلې حل کولو لپاره د MSDE اړتیا پرته شخړه حل کړي.

Maryland State Department of Education
Division of Early Intervention & Special Education
Services 200 West Baltimore Street
Baltimore, Maryland 21201
410-767-0249 (phone)
410-333-1571 (fax)
<http://www.marylandpublicschools.org>

